

Zbiór Orzeczeń

WYROK SĄDU (szósta izba w składzie powiększonym)

z dnia 5 lipca 2023 r. *

Prawo instytucjonalne – Członek Parlamentu – Przywileje i immunitety – Decyzja o uchyleniu immunitetu parlamentarnego – Artykuł 9 Protokołu nr 7 w sprawie przywilejów i immunitetów Unii – Kompetencja organu, który wydał wniosek o uchylenie immunitetu – Pewność prawa – Oczywisty błąd w ocenie – Zakres kontroli przeprowadzanej przez Parlament – Procedura rozpatrywania wniosku o uchylenie immunitetu – Prawo do obrony – Bezstronność

W sprawie T-272/21

Carles Puigdemont i Casamajó, zamieszkały w Waterloo (Belgia),

Antoni Comín i Oliveres, zamieszkały w Waterloo,

Clara Ponsatí i Obiols, zamieszkała w Waterloo,

których reprezentowali P. Bekaert, J. Costa i Rosselló, G. Boye i S. Bekaert, adwokaci,

strona skarżąca,

przeciwko

Parlamentowi Europejskiemu, który reprezentowali N. Lorenz, N. Görlitz i J.-C. Puffer, w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

popieranemu przez

Królestwo Hiszpanii, które reprezentowali A. Gavela Llopis i J. Ruiz Sánchez, w charakterze pełnomocników,

interwenient,

SĄD (szósta izba w składzie powiększonym),

w składzie, podczas narady: A. Marcoulli (sprawozdawczyni), prezes, S. Frimodt Nielsen, H. Kanninen, J. Schwarcz i R. Norkus, sędziowie,

sekretarz: M. Zwozdziak-Carbonne, administratorka,

* Język postępowania: angielski.

uwzględniając pisemny etap postępowania,

uwzględniając postanowienie z dnia 30 lipca 2021 r., Puigdemont i Casamajó i in./Parlament (T-272/21 R, niepublikowane, EU:T:2021:497),

uwzględniając postanowienie z dnia 26 listopada 2021 r., Puigdemont i Casamajó i in./Parlament (T-272/21 R II, niepublikowane, EU:T:2021:834),

uwzględniając postanowienie z dnia 24 maja 2022 r., Puigdemont i Casamajó i in./Parlament i Hiszpania [C-629/21 P(R), EU:C:2022:413],

po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 25 listopada 2022 r.,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 W skardze opartej na art. 263 TFUE skarżący, Carles Puigdemont i Casamajó, Antoni Comín i Oliveres oraz Clara Ponsatí i Obiols, wnoszą o stwierdzenie nieważności decyzji Parlamentu Europejskiego P9_TA(2021)0059, P9_TA(2021)0060 i P9_TA(2021)0061 z dnia 9 marca 2021 r. w przedmiocie wniosku o uchylenie ich immunitetu (zwanymi dalej „zaskarżonymi decyzjami”).

Okoliczności powstania sporu

- 2 Pierwszy ze skarżących był przewodniczącym Generalitat de Catalunya (organów władzy Katalonii, Hiszpania), a drugi i trzecia z nich – członkami Gobierno autonómico de Catalunya (autonomicznego rządu Katalonii, Hiszpania) w czasie, gdy przyjęto Ley 19/2017 del Parlamento de Catalunya, reguladora del referéndum de autodeterminación (ustawę 19/2017 parlamentu Katalonii o referendum w sprawie samostanowienia) z dnia 6 września 2017 r. (DOGC 7449A z dnia 6 września 2017 r., s. 1) oraz Ley 20/2017 del Parlamento de Catalunya, de transitoriedad jurídica y fundacional de la República (ustawę 20/2017 parlamentu Katalonii o przejściowym porządku prawnym i utworzeniu republiki) z dnia 8 września 2017 r. (DOGC 7451A z dnia 8 września 2017 r., s. 1), a także w czasie przeprowadzenia w dniu 1 października 2017 r. referendum w sprawie samostanowienia przewidzianego w pierwszej z tych ustaw, której przepisy zostały w międzyczasie zawieszane na mocy orzeczenia Tribunal Constitucional (trybunału konstytucyjnego, Hiszpania).
- 3 W następstwie przyjęcia wspomnianych ustaw i przeprowadzenia rzonego referendum Ministerio fiscal (prokuratura, Hiszpania), Abogado del Estado (rzecznik interesów państwa, Hiszpania) oraz partia polityczna VOX) zainicjowali postępowanie karne przeciwko różnym osobom, w tym skarżącym, uważając, że popełniły one między innymi, zaleźnie od osoby, której to dotyczyło, czyny podlegające kwalifikacji jako przewrót, bunt oraz malwersacja środków publicznych (zwane dalej „przedmiotowym postępowaniem karnym”).
- 4 W dniu 21 marca 2018 r. Tribunal Supremo (sąd najwyższy, Hiszpania) wydał postanowienie stawiające skarżącym zarzuty popełnienia przestępstw przewrotu i malwersacji środków publicznych. Postanowieniem z dnia 9 lipca 2018 r. Tribunal Supremo (sąd najwyższy) uznał, że skarżący odmówili stawiennictwa w związku z ich ucieczką z Królestwa Hiszpanii i zawiesił postępowanie karne wszczęte wobec nich do czasu ich odnalezienia.

- 5 Następnie skarżący zgłosili swoje kandydatury w wyborach do Parlamentu, które odbyły się w Hiszpanii w dniu 26 maja 2019 r.
- 6 W dniu 13 czerwca 2019 r. Junta Electoral Central (centralna komisja wyborcza, Hiszpania) wydała decyzję ogłaszającą kandydatów wybranych do Parlamentu w wyborach z dnia 26 maja 2019 r., wśród których znajdowali się pierwszy i drugi skarżący.
- 7 W dniu 17 czerwca 2019 r. centralna komisja wyborcza przekazała Parlamentowi listę kandydatów wybranych w Hiszpanii, na której nie zostały zamieszczone nazwiska pierwszego i drugiego skarżących.
- 8 W dniu 20 czerwca 2019 r. centralna komisja wyborcza przekazała Parlamentowi decyzję, w której stwierdziła, że skarżący pierwszy i drugi nie złożyli ślubowania wierności konstytucji hiszpańskiej i zgodnie z art. 224 ust. 2 Ley orgánica 5/1985 de régimen electoral general (ustawy organicznej 5/1985 o powszechnym systemie wyborczym) z dnia 19 czerwca 1985 r. (BOE nr 147 z dnia 20 czerwca 1985 r., s. 19110) mandaty, które zostały im przydzielone w Parlamencie uznała za wakujące, a wszystkie prerogatywy, które mogłyby im przysługiwać z uwagi na ich funkcję – za zawieszony do czasu złożenia przez nich tego ślubowania.
- 9 W dniu 27 czerwca 2019 r. ówczesny przewodniczący Parlamentu poinformował skarżących pierwszego i drugiego, że nie może traktować ich jako przyszłych członków Parlamentu.
- 10 W dniu 14 października 2019 r. sędzia śledczy izby karnej Tribunal Supremo (sądu najwyższego) wydał krajowy nakaz aresztowania, europejski nakaz aresztowania i międzynarodowy nakaz aresztowania przeciwko pierwszemu ze skarżących, aby mógł on zostać osądzony w przedmiotowym postępowaniu karnym. W dniu 4 listopada 2019 r. ten sam sędzia wydał analogiczne nakazy aresztowania przeciwko drugiemu ze skarżących i skarżącej.
- 11 W dniu 13 stycznia 2020 r. przewodniczący Tribunal Supremo (sądu najwyższego) przekazał Parlamentowi noszący datę 10 stycznia 2020 r. wniosek – w postaci pisma przewodniczącego izby karnej tego sądu – o uchylenie immunitetu skarżących pierwszego i drugiego wynikający z postanowienia sędziego śledczego tej izby z tego samego dnia.
- 12 Podczas posiedzenia plenarnego w dniu 13 stycznia 2020 r., w następstwie wyroku z dnia 19 grudnia 2019 r., Junqueras Vies (C-502/19, EU:C:2019:1115), Parlament odnotował wybór skarżących pierwszego i drugiego do Parlamentu Europejskiego ze skutkiem od dnia 2 lipca 2019 r.
- 13 W dniu 16 stycznia 2020 r. wiceprzewodniczący Parlamentu ogłosił na posiedzeniu plenarnym wnioski o uchylenie immunitetu skarżących pierwszego i drugiego, które przekazał właściwej komisji, a mianowicie Komisji Prawnej Parlamentu.
- 14 W dniu 10 lutego 2020 r. Parlament, w następstwie wystąpienia Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej, które nastąpiło w dniu 31 stycznia 2020 r., odnotował wybór skarżącej na posłankę ze skutkiem od dnia 1 lutego 2020 r.
- 15 W tym samym dniu przewodniczący Tribunal Supremo (sądu najwyższego) przekazał Parlamentowi noszący datę 4 lutego 2020 r. wniosek – w postaci pisma przewodniczącego izby karnej tego sądu – o uchylenie immunitetu skarżącej wynikający z postanowienia sędziego śledczego tego sądu z tego samego dnia.

- 16 W dniu 13 lutego 2020 r. wiceprzewodniczący Parlamentu ogłosił na posiedzeniu plenarnym wniosek o uchylenie immunitetu skarżącej, który przekazał Komisji Prawnej Parlamentu.
- 17 Skarżący przedstawili Parlamentowi swoje uwagi. W dniu 14 stycznia 2021 r. Komisja Prawna Parlamentu wysłuchała także ich stanowisk.
- 18 W dniu 23 lutego 2021 r. Komisja Prawna przyjęła sprawozdania A 9-0020/2021, A 9-0021/2021 i A 9-0022/2021, dotyczące wniosków o uchylenie immunitetu skarżących.
- 19 Zaskarżonymi decyzjami Parlament uwzględnił wnioski, o których mowa w pkt 11 i 15 powyżej.

Żądania stron

- 20 Skarżący wnoszą do Sądu o:
- stwierdzenie nieważności zaskarżonych decyzji;
 - obciążenie Parlamentu kosztami postępowania.
- 21 Parlament, popierany przez Królestwo Hiszpanii, wnosi do Sądu o:
- oddalenie skargi;
 - obciążenie skarżących kosztami postępowania.

Co do prawa

- 22 Na poparcie skargi skarżący podnoszą osiem zarzutów.
- 23 Zarzut pierwszy dotyczy niewystarczającego charakteru uzasadnienia zaskarżonych decyzji.
- 24 Zarzut drugi opiera się na podnoszonym braku kompetencji organu krajowego, który wydał i przekazał Parlamentowi wnioski o uchylenie immunitetu skarżących.
- 25 Zarzut trzeci zasadza się w istocie na podnoszonym naruszeniu zasady bezstronności.
- 26 Zarzut czwarty wywodzony jest zasadniczo z naruszenia prawa do bycia wysłuchanym.
- 27 Zarzut piąty dotyczy naruszenia zasad pewności prawa i lojalnej współpracy, prawa do skutecznej ochrony sądowej i prawa do obrony z powodu braku jasności zaskarżonych decyzji.
- 28 Zarzut szósty opiera się na naruszeniu art. 343 TFUE, art. 9 Protokołu nr 7 w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej, załączonego do traktatów UE i FUE (zwanego dalej „protokołem nr 7”) i art. 5 ust. 2 regulaminu Parlamentu dziewiątej kadencji (2019–2024) w brzmieniu poprzedzającym jego zmianę decyzją Parlamentu z dnia 17 stycznia 2023 r. (zwanego dalej „regulaminem”) w zakresie, w jakim Parlament przekroczył granice swoich uprawnień do uchylenia immunitetu swoich członków.

- 29 Zarzut siódmy dotyczy naruszenia zasad dobrej administracji i równości traktowania w ten sposób, że Parlament bez uzasadnienia odszedł od swojej wcześniejszej praktyki, lub istnienia błędów w ocenie *fumus persecutionis*.
- 30 Zarzut ósmy dotyczy naruszenia zasad dobrej administracji i równości traktowania w ten sposób, że Parlament po raz pierwszy zezwolił zaskarżonymi decyzjami na tymczasowe aresztowanie swoich członków.
- 31 W zakresie, w jakim zarzut szósty obejmuje w istocie zarzuty szczegółowe dotyczące podnoszonych naruszeń prawa i błędów w ustaleniach faktycznych sprawiających, że rozpatrzenie przez Parlament jest dotknięte *fumus persecutionis*, te zarzuty szczegółowe zostaną rozpoznane wraz z zarzutem siódmym. Ponadto Sąd uważa, że zarzuty czwarty, a następnie trzeci, należy zbadać w ostatniej kolejności, po zarzucie ósmym.

W przedmiocie dopuszczalności odesłań do załączników

- 32 Parlament zakwestionował w szczególności dopuszczalność niektórych argumentów skarżących, ponieważ figurują one jedynie w załącznikach do ich pism.
- 33 Na podstawie art. 21 akapit pierwszy statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, który ma zastosowanie do Sądu na mocy art. 53 akapit pierwszy statutu i art. 76 lit. d) regulaminu postępowania przed Sądem, każda skarga musi wskazywać przedmiot sporu oraz zawierać zwięzłe przedstawienie powołanych zarzutów. Z utrwalonego orzecznictwa wynika, że wskazanie to powinno być wystarczająco jasne i precyzyjne, by umożliwić stronie pozwanej przygotowanie obrony, a Sądowi wydanie rozstrzygnięcia w przedmiocie skargi, w stosownym wypadku bez potrzeby żądania innych informacji. Choć treść samej skargi co do poszczególnych punktów może być poparta i uzupełniona przez odesłania do dokumentów stanowiących załączniki do niej, to jednak ogólne odesłanie do innych pism, nawet załączonych do skargi, nie rekompensuje braku zasadniczych elementów argumentacji prawnej, które powinny być zawarte w skardze (zob. wyrok z dnia 11 września 2014 r., MasterCard i in./Komisja, C-382/12 P, EU:C:2014:2201, pkt 40 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 34 Ponadto nie jest zadaniem Sądu poszukiwanie i odnajdywanie w załącznikach zarzutów i argumentów, które mógłby uznać za podstawę skargi, ponieważ załączniki spełniają jedynie funkcję dowodową i pomocniczą (zob. wyrok z dnia 20 października 2021 r., Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheiourgiko Kentro/Komisja, T-191/16, niepublikowany, EU:T:2021:707, pkt 21 i przytoczone tam orzecznictwo). Ta jedynie dowodowa i pomocnicza funkcja załączników oznacza, że w zakresie, w jakim przedstawiają one okoliczności prawne, na których opierają się określone zarzuty sformułowane w skardze, takie okoliczności powinny znaleźć się w tekście samej skargi lub przynajmniej powinny zostać dostatecznie zidentyfikowane w tym piśmie procesowym (zob. podobnie wyrok z dnia 28 czerwca 2005 r., Dansk Rørindustri i in./Komisja, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P i C-213/02 P, EU:C:2005:408 pkt 99). Załączniki nie mogą więc służyć do rozwinięcia zarzutu, który został przedstawiony w skardze skrótkowo, poprzez podniesienie zarzutów szczegółowych lub argumentów, które nie znajdują się w tej skardze (zob. wyrok z dnia 29 marca 2012 r., Telefónica i Telefónica de España/Komisja, T-336/07, EU:T:2012:172, pkt 60 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 35 Taka wykładnia art. 21 akapit pierwszy statutu Trybunału Sprawiedliwości i art. 76 lit. d) regulaminu postępowania dotyczy również warunków dopuszczalności repliki, której celem, zgodnie z art. 83 tego regulaminu, jest uzupełnienie skargi (zob. wyrok z dnia 29 marca 2012 r., Telefónica i Telefónica de España/Komisja, T-336/07, EU:T:2012:172, pkt 61 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 36 W niniejszej sprawie skarżący w swoich pismach wielokrotnie odsyłają do załączonych do nich dokumentów, niekiedy bardzo obszernych. Jednak dokumenty, do których odnoszą się niektóre odesłania, nie mają jedynie na celu wsparcia i uzupełnienia konkretnych punktów pewnych argumentów zawartych w treści pisma, do którego zostały załączone, lecz stanowią właściwe wyjaśnienie treści tych argumentów, a zatem bez analizy tych dokumentów argumenty te nie są zrozumiałe.
- 37 Wynika stąd, że na podstawie orzecznictwa przytoczonego w pkt 33–35 powyżej załączniki przedstawione przez skarżących są uwzględniane przez Sąd tylko w takim zakresie, w jakim popierają lub uzupełniają zarzuty lub argumenty wyraźnie przywołane w treści ich pism i w jakim możliwe jest dokładne określenie przez Sąd, które elementy w nich zawarte wspierają lub uzupełniają wspomniane zarzuty lub argumenty.

Co do istoty

Ramy prawne

– Prawo Unii

- 38 Artykuł 343 TFUE stanowi, że „Unia korzysta na terytorium państw członkowskich z przywilejów i immunitetów koniecznych do wykonywania jej zadań, na warunkach określonych w [protokole nr 7]”.
- 39 Rozdział III protokołu nr 7, dotyczący „[cz]łonków Parlamentu Europejskiego” zawiera w szczególności art. 8, który stanowi, co następuje:
- „Wobec członków Parlamentu Europejskiego nie można prowadzić dochodzenia, postępowania sądowego ani też ich zatrzymywać z powodu ich opinii lub stanowiska zajętego przez nich w głosowaniu w czasie wykonywania przez nich obowiązków służbowych”.
- 40 Zawarty w tym samym rozdziale art. 9 Protokołu nr 7 stanowi:
- „Podczas sesji Parlamentu Europejskiego jego członkowie korzystają:
- a) na terytorium swojego państwa – z immunitetów przyznawanych członkom parlamentu ich państwa,
 - b) na terytorium innego państwa członkowskiego – z immunitetu chroniącego przed zatrzymaniem oraz immunitetu jurysdykcyjnego.

Immunitet chroni także członków podczas ich podróży do i z miejsca, gdzie odbywa się posiedzenie Parlamentu Europejskiego.

Nie można powoływać się na immunitet w przypadku, gdy członek został schwytany na gorącym uczynku, i nie może on stanowić przeszkody w wykonywaniu przez Parlament Europejski prawa uchylenia immunitetu w odniesieniu do któregośkolwiek ze swoich członków”.

- 41 Rozdział VII protokołu nr 7, zatytułowany „Postanowienia ogólne” zawiera w szczególności art. 18, zgodnie z którym:

„W celu stosowania niniejszego protokołu instytucje Unii współpracują z właściwymi władzami danych państw członkowskich”.

- 42 Artykuł 5 regulaminu, zatytułowany „Przywileje i immunitety”, stanowi:

„1. Posłom do Parlamentu Europejskiego przysługują przywileje oraz immunitety przewidziane w protokole nr 7 [...].

2. Wykonując swoje uprawnienia związane z przywilejami i immunitetami, Parlament działa w celu utrzymania swojej integralności jako demokratycznego zgromadzenia ustawodawczego oraz w celu zapewnienia niezależności posłów w sprawowaniu ich funkcji. Immunitet parlamentarny nie jest osobistym przywilejem posła, lecz gwarancją niezależności Parlamentu jako całości oraz jego członków.

[...]”.

- 43 Artykuł 6 regulaminu, zatytułowany „Uchylenie immunitetu”, stanowi:

„1. Każdy wniosek o uchylenie immunitetu jest oceniany zgodnie z art. 7, 8 i 9 protokołu nr 7 [...] oraz zgodnie z zasadami, o których mowa w art. 5 ust. 2 regulaminu.

[...]”.

- 44 Artykuł 9 regulaminu, zatytułowany „Procedury dotyczące immunitetu”, stanowi:

„1. Każdy wniosek o uchylenie immunitetu posła skierowany do przewodniczącego [Parlamentu] przez właściwy organ państwa członkowskiego lub wniosek o wyrażenie zgody na skorzystanie z immunitetu i przywilejów skierowany przez posła lub byłego posła jest ogłaszany na posiedzeniu plenarnym oraz przekazywany właściwej komisji.

[...]

3. Wnioski o uchylenie immunitetu lub o wyrażenie zgody na skorzystanie z przywilejów i immunitetu są rozpatrywane przez komisję niezwłocznie, lecz z uwzględnieniem ich względnej złożoności.

4. Komisja przedstawia wniosek dotyczący uzasadnionej decyzji zawierający zalecenie przyjęcia lub odrzucenia wniosku o uchylenie immunitetu lub skorzystanie z immunitetu i przywilejów. Nie dopuszcza się składania poprawek. W przypadku odrzucenia wniosku uważa się za przyjętą decyzję przeciwną.

5. Komisja może zwrócić się do właściwego organu o udostępnienie wszelkich informacji, które uzna za niezbędne do ustalenia zasadności uchylenia immunitetu lub skorzystania z niego.

6. Zainteresowany poseł ma możliwość udzielenia wyjaśnień i może przedłożyć wszelkie dokumenty lub inne dowody pisemne, które uzna za istotne.

[...]

7. Jeżeli wniosek o uchylenie immunitetu lub o skorzystanie z immunitetu opiera się na więcej niż jednej podstawie, każda z nich może być przedmiotem odrębnej decyzji. Sprawozdanie komisji może, w drodze wyjątku, zawierać propozycję, aby uchylenie immunitetu lub skorzystanie z immunitetu dotyczyło wyłącznie prowadzenia postępowania karnego, tak aby przed wydaniem prawomocnego orzeczenia poseł nie mógł zostać zatrzymany ani aresztowany oraz by nie można było podjąć żadnych innych kroków uniemożliwiających mu wykonywanie obowiązków wynikających z mandatu.

8. Komisja może wydać uzasadnioną opinię co do właściwości wyżej wymienionego organu oraz co do dopuszczalności wniosku, natomiast nie może w żadnym przypadku wypowiadać się o winie bądź braku winy posła oraz o zasadności wszczęcia wobec niego postępowania karnego na podstawie zarzutów, które są mu stawiane, nawet wtedy, gdy badanie wniosku pozwala komisji na dokładne zapoznanie się ze szczegółami sprawy.

[...]

12. Parlament rozpatruje jedynie wnioski o uchylenie immunitetu posła, które zostały mu przekazane przez organy sądowe lub przez stałe przedstawicielstwa państw członkowskich.

13. Komisja opracowuje zasady stosowania niniejszego artykułu.

14. Każde zapytanie odnoszące się do zakresu stosowania przywilejów oraz immunitetów, zgłoszone przez właściwy organ, jest rozpatrywane zgodnie z powyższymi postanowieniami”.

– *Prawo hiszpańskie*

45 Artykuł 71 konstytucji hiszpańskiej stanowi:

„1. Posłowie i senatorowie korzystają z nietykalności w odniesieniu do opinii wyrażonych przy wykonywaniu ich funkcji.

2. W trakcie pełnienia swojego mandatu posłowie i senatorowie korzystają również z immunitetu i mogą zostać zatrzymani jedynie w przypadku ujęcia na gorącym uczynku. Nie można im przedstawić zarzutów ani sądzić bez uprzedniej zgody odpowiedniej izby.

3. W sprawach przeciwko posłom i senatorom właściwa jest izba karna Tribunal Supremo [sądu najwyższego].

[...]”.

- 46 Artykuły 750–753 Ley de Enjuiciamiento Criminal (kodeksu postępowania karnego) mają następujące brzmienie:

„Artykuł 750

Sąd lub trybunał, który ma powody, aby sędzić senatora lub posła do Kortezów [senatu i kongresu deputowanych (Hiszpania)] za przestępstwo, powstrzymuje się od wszczęcia wobec niego postępowania podczas trwania sesji [senatu i kongresu deputowanych], do czasu uzyskania odpowiedniej zgody izby, do której poseł lub senator należy.

Artykuł 751

Jeżeli senator lub poseł został ujęty na gorącym uczynku, może być zatrzymany i postawiony przed sądem bez zgody, o której mowa w poprzedzającym artykule; jednak w ciągu dwudziestu czterech godzin następujących po zatrzymaniu lub wszczęciu postępowania należy poinformować o tym izbę, do której on należy.

Odpowiednia izba jest również informowana o każdym postępowaniu karnym toczącym się przeciwko osobie, która w trakcie sądowego etapu postępowania została wybrana na senatora lub posła.

Artykuł 752

Jeżeli przeciwko senatorowi lub posłowi wszczęto postępowanie karne w okresie interregnum parlamentarnego, sąd lub trybunał prowadzący postępowanie karne powinien poinformować o tym niezwłocznie odpowiednią izbę.

Podobnie należy uczynić, jeżeli postępowanie karne zostało wszczęte przeciwko wybranemu senatorowi lub posłowi przed pierwszym posiedzeniem [senatu lub izby deputowanych].

Artykuł 753

W każdym przypadku sekretarz sądowy zawiesza postępowanie karne od dnia powiadomienia [senatu i izby deputowanych] niezależnie od tego, czy są one w okresie sesji, pozostawiając sprawy w stanie, w którym w danej chwili się one znajdują, do czasu stosownego rozstrzygnięcia przez odpowiednią izbę”.

- 47 Artykuł 22 ust. 1 Reglamento del Senado (regulaminu senatu) z dnia 3 maja 1994 r. (BOE nr 114 z dnia 13 maja 1994 r., s. 14687) przewiduje:

„W trakcie pełnienia mandatu senatorowie korzystają z immunitetu i mogą być ujęci lub zatrzymani jedynie w przypadku gorącego uczynku. O ujęciu lub zatrzymaniu informuje się natychmiast prezydium senatu.

Senatorom nie można przedstawić zarzutu ani sędzić ich bez uprzedniej zgody senatu, o którą występuje się w drodze odpowiedniego wniosku o uchylenie immunitetu. Zgoda taka jest niezbędna również wtedy, gdy dana osoba zostaje senatorem w czasie, gdy jest sądzona lub gdy zostały jej postawione zarzuty w postępowaniu karnym”.

W przedmiocie zarzutu pierwszego, dotyczącego niewystarczającego uzasadnienia zaskarżonych decyzji

- 48 Skarżący podnoszą, że zaskarżone decyzje są niewystarczająco uzasadnione. Po pierwsze, Parlament nie udzielił żadnej odpowiedzi na ich uwagi dotyczące zarówno zarzucanych nieprawidłowości proceduralnych, jak i zasadności wniosków o uchylenie immunitetu, ani nie wypowiedział się na temat stosowania przepisów art. 9 ust. 7 regulaminu. Po drugie, w zaskarżonych decyzjach nie odniesiono się do Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „kartą praw podstawowych”), w tym do jej art. 52, pomimo zgłoszonych przez nich uwag dotyczących jej naruszenia. Po trzecie, nie zawierają one żadnego uzasadnienia dotyczącego wpływu uchylenia ich immunitetu na prawidłowe funkcjonowanie Parlamentu. Po czwarte, Parlament nie uzasadnił swojego wniosku co do braku *fumus persecutionis*.
- 49 Parlament, popierany przez Królestwo Hiszpanii, kwestionuje te argumenty.
- 50 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem uzasadnienie aktów wydawanych przez instytucje Unii Europejskiej, jakiego wymaga art. 296 TFUE, powinno być dostosowane do charakteru danego aktu i przedstawiać w sposób jasny i jednoznaczny tok rozumowania instytucji, która wydała akt, tak aby umożliwić zainteresowanym zaznajomienie się z podstawą rozstrzygnięcia, a właściwemu sądowi dokonanie jego kontroli. Wymóg uzasadnienia należy oceniać w świetle okoliczności danego przypadku, w szczególności treści aktu, charakteru podniesionych argumentów, a także interesu, jaki w uzyskaniu wyjaśnień mogą mieć adresaci aktu lub inne osoby, których dotyczy on bezpośrednio i indywidualnie (zob. wyrok z dnia 10 marca 2016 r., HeidelbergCement/Komisja, C-247/14 P, EU:C:2016:149, pkt 16 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 51 Nie ma wymogu, by uzasadnienie wyszczególniało wszystkie istotne elementy faktyczne i prawne, ponieważ ocena, czy uzasadnienie aktu spełnia wymogi art. 296 TFUE, winna nie tylko opierać się na jego brzmieniu, ale także uwzględniać okoliczności jego wydania, jak również całość przepisów prawa regulującego daną dziedzinę (zob. wyrok z dnia 11 czerwca 2020 r., Komisja/Di Bernardo, C-114/19 P, EU:C:2020:457, pkt 29 i przytoczone tam orzecznictwo). W szczególności dana instytucja nie musi zajmować stanowiska wobec wszystkich argumentów podniesionych przed nią przez zainteresowanych, jeżeli przedstawia ona fakty i względy prawne o zasadniczym znaczeniu dla swojej decyzji (zob. wyrok z dnia 30 czerwca 2022 r., Fakro/Komisja, C-149/21 P, niepublikowany, EU:C:2022:517, pkt 190; zob. również wyrok z dnia 30 kwietnia 2014 r., Hagenmeyer i Hahn/Komisja, T-17/12, EU:T:2014:234, pkt 173 i przytoczone tam orzecznictwo; wyrok z dnia 28 listopada 2019 r., Mélin/Parlament, T-726/18, niepublikowany, EU:T:2019:816, pkt 25).
- 52 Obowiązek uzasadnienia stanowi istotny wymóg formalny, który należy odróżnić od kwestii zasadności uzasadnienia, odnoszącej się do materialnej zgodności z prawem spornego aktu (zob. wyrok z dnia 5 maja 2022 r., Komisja/Missir Mamachi di Lusignano, C-54/20 P, EU:C:2022:349, pkt 69 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 53 To właśnie w świetle tych względów należy ustalić, czy zaskarżone decyzje są wystarczająco uzasadnione.
- 54 W niniejszej sprawie zaskarżone decyzje są w znacznej mierze podobne, z wyjątkiem nazwisk zainteresowanych posłów, daty przyjęcia niektórych aktów sądowych, a w przypadku skarżącej – okoliczności jej wyboru do Parlamentu oraz faktu, że w ramach przedmiotowego postępowania karnego jest ona ścigana za jedyne zarzucane jej przestępstwo buntu.

- 55 W decyzjach tych Parlament wskazał zasadniczo w pkt A, że wpłynęły do niego wnioski prezesa izby karnej Tribunal Supremo (sądu najwyższego) o uchylenie immunitetu skarżących przewidzianego w art. 9 akapit pierwszy lit. b) protokołu nr 7, złożone w ramach przedmiotowego postępowania karnego. W pkt F i G Parlament wskazał, że nie ma kompetencji do wypowiedzania się w przedmiocie stosowności postępowania karnego ani do kwestionowania zasadności krajowych systemów sądowych. Podobnie w pkt H wskazał, że nie ma kompetencji do oceny lub podważenia właściwości krajowych organów sądowych odpowiedzialnych za przedmiotowe postępowanie karne. W pkt I wskazał on, że izba karna Tribunal Supremo (sądu najwyższego) jest, na podstawie prawa hiszpańskiego, zgodnie z jego wykładnią dokonaną przez sądy krajowe i podanym do wiadomości Parlamentowi przez Królestwo Hiszpanii, organem właściwym do złożenia wniosku o uchylenie immunitetu członka Parlamentu.
- 56 Ponadto w pkt J Parlament uznał, że art. 8 protokołu nr 7 nie ma zastosowania, ponieważ rozpatrywane okoliczności faktyczne nie odnoszą się do opinii lub stanowisk zajętych przez posłów w głosowaniu w czasie wykonywania przez nich obowiązków służbowych.
- 57 Następnie Parlament zbadał immunitet przewidziany w art. 9 akapit pierwszy wspomnianego protokołu. W pkt K–N wskazał on, że zgodnie z wnioskami o uchylenie immunitetu art. 71 konstytucji hiszpańskiej nie nakłada obowiązku uzyskania zgody parlamentu na prowadzenie postępowania karnego wobec osoby, która otrzymała status parlamentarzysty po przedstawieniu jej zarzutów i że w związku z tym nie było konieczne złożenie wniosku o uchylenie immunitetu na podstawie art. 9 akapit pierwszy lit. a) protokołu nr 7. Następnie uściślił, że nie jest jego zadaniem interpretacja krajowych przepisów dotyczących immunitetów posłów (pkt N).
- 58 Wreszcie w pkt O–W Parlament ocenił, że należy uchylić immunitet przewidziany w art. 9 akapit pierwszy lit. b) protokołu nr 7. W tej kwestii zasadniczo uznał on, że wobec skarżących wydano nakazy aresztowania, między innymi europejskie, których zgodność z prawem została potwierdzona przez sądy krajowe, a wnioski o uchylenie immunitetu mają na celu umożliwienie ich wykonania (pkt P). Parlament uznał, że oskarżenie skierowane przeciwko skarżącym nie jest w sposób oczywisty związane z ich obowiązkami poselskimi, lecz dotyczy ich wcześniejszych funkcji w Katalonii (pkt T), że oskarżenie to dotyczy również innych osób niemających statusu posła do Parlamentu Europejskiego (pkt U) oraz że nie można twierdzić, iż przedmiotowe postępowanie karne zostało wszczęte w celu zaszkodzenia działalności politycznej wnoszących odwołanie jako posłów do Parlamentu Europejskiego (*fumus persecutionis*), ponieważ zarówno zarzucane czyny, jak i wspomniane postępowanie pochodzą z okresu, w którym uzyskanie przez skarżących statusu członka Parlamentu było jeszcze hipotetyczne (pkt V i W). W konsekwencji Parlament uchylił immunitet skarżących przewidziany w art. 9 akapit pierwszy lit. b) protokołu nr 7.
- 59 Na wstępie należy zauważyć, że zgodnie z orzecznictwem przytoczonym w pkt 51 powyżej milczenie zaskarżonych decyzji w przedmiocie uwag na piśmie skarżących nie pozwala samo w sobie wykazać, że Parlament naruszył wymóg uzasadnienia. W tym względzie należy podkreślić, że ani liczba, ani znaczenie argumentów i dokumentów przedstawionych przez skarżących nie mogą zmienić zakresu obowiązku uzasadnienia ciężącego na Parlamencie (zob. podobnie wyrok z dnia 1 lipca 2008 r., *Chronopost i La Poste/UFEX i in.*, C-341/06 P i C-342/06 P, EU:C:2008:375, pkt 96).

- 60 Następnie, w pierwszej kolejności, skarżący podnoszą, że zaskarżone decyzje nie zawierają odpowiedzi na ich uwagi na piśmie dotyczące zasadności wniosków o uchylenie immunitetu, podczas gdy uwagi te pozostają w bezpośredniej sprzeczności z uzasadnieniem wspomnianych decyzji.
- 61 W tym względzie z zaskarżonych decyzji, których istota została przypomniana w pkt 55–58 powyżej, wynika, że ich pkt I zawiera powody, dla których Parlament w sposób dorozumiany oddalił argument skarżących dotyczący niedopuszczalności wniosków o uchylenie immunitetu ze względu na brak właściwości Tribunal Supremo (sądu najwyższego) do ich wydania. W pkt M i N Parlament odpowiedział również w sposób dorozumiany na argument oparty na tym, że parlament nie zezwolił na postępowanie karne w Hiszpanii. Podobnie pkt F i G stanowią dorozumianą odpowiedź na argumenty skarżących zmierzające do zakwestionowania zasadności ścigania ze względu na zarzucane czyny. W pozostałym zakresie z analizy zawartej w pkt O–W zaskarżonych decyzji wynika, że zarzuty dotyczące prześladowań politycznych, wyjątkowego charakteru rozpatrywanych spraw, chronologii wydarzeń, prawidłowego funkcjonowania Parlamentu, w szczególności jego integralności i niezależności, nieproporcjonalnego charakteru uchylenia immunitetu w okolicznościach niniejszej sprawy i różnych precedensów, na które powołują się skarżący, zostały oddalone na tej podstawie, że można wykluczyć *fumus persecutionis*, to znaczy istnienie okoliczności faktycznych wskazujących na to, że przedmiotowe postępowania sądowe zostały wszczęte z zamiarem zaszkodzenia działalności posłów, a tym samym Parlamentu. W tym względzie, wbrew temu, co twierdzą skarżący, powody uzasadniające wykluczenie takiego zamiaru wynikają wystarczająco jasno z pkt T–V zaskarżonych decyzji.
- 62 Ponadto prawdą jest, że zaskarżone decyzje nie wypowiadają się wyraźnie w przedmiocie stosowania przywołanego przez skarżących art. 9 ust. 7 regulaminu (zob. pkt 44 powyżej), zgodnie z którym Komisja Prawna może w drodze wyjątku zaproponować, aby do czasu wydania prawomocnego wyroku uchylenie immunitetu ograniczało się do kontynuowania postępowania karnego, bez możliwości zastosowania wobec posła jakiegokolwiek środka w postaci zatrzymania, aresztowania lub innego środka uniemożliwiającego mu wykonywanie obowiązków związanych z jego mandatem. Jednakże ponieważ uzasadnienie aktu należy oceniać z uwzględnieniem jego kontekstu (zob. pkt 51 powyżej), okoliczność, że uchylenie immunitetu skarżących miało na celu wykonanie europejskich nakazów aresztowania wydanych w celu podjęcia prowadzonego przeciwko nim postępowania karnego, jak wskazano w szczególności w pkt B i P tych decyzji, pozwala zrozumieć powody, dla których Parlament nie zastosował tego artykułu, którego brzmienie przewiduje ponadto, że jego zastosowanie ma charakter wyjątkowy.
- 63 W drugiej kolejności skarżący utrzymują, że w zaskarżonych decyzjach nie udzielono odpowiedzi na ich uwagi na piśmie, w szczególności z dnia 16, 23 i 24 listopada 2020 r., dotyczące zarzucanych nieprawidłowości proceduralnych, w szczególności wyznaczenia jednego sprawozdawcy w Komisji Prawnej do rozpatrzenia trzech wniosków o uchylenie immunitetu oraz braku bezstronności sprawozdawcy i przewodniczącego tej komisji.
- 64 Na wstępie należy stwierdzić, że wewnętrzne przepisy Parlamentu i Komisji Prawnej dotyczące rozpatrywania wniosków o uchylenie immunitetu nie przewidują żadnej procedury kwestionowania wyznaczenia przez tę komisję sprawozdawcy odpowiedzialnego za sprawę immunitetu lub przewodniczenia posiedzeniu, w trakcie którego sprawa ta jest badana przez urzędującego przewodniczącego.

- 65 W niniejszej sprawie zaskarżone decyzje nie zawierają żadnej wyraźnej odpowiedzi ani żadnego odniesienia do twierdzeń skarżących dotyczących nieprawidłowości proceduralnych wspomnianych w pkt 63 powyżej. Jednakże Komisja Prawna, utrzymując jedyne sprawozdawcę przy rozpatrywaniu trzech wniosków o uchylenie immunitetu oraz hiszpańskiego przewodniczącego tej komisji, siłą rzeczy uznała, że zarzuty skarżących dotyczące nieprawidłowości proceduralnych nie były zasadne. Okoliczność, że Parlament nie wskazał powodów takiego wniosku, nie wpływa jednak na jasność rozumowania, które doprowadziło Parlament do uchylenia immunitetu skarżących ani nie utrudnia przeprowadzenia przez Sąd kontroli zgodności z prawem obejmującej podnoszone nieprawidłowości, które zostaną zbadane w ramach zarzutu trzeciego.
- 66 Ponadto, jeżeli skarżący zamierzają twierdzić, że brak odpowiedzi ze strony Parlamentu na ich wnioski o tłumaczenie dokumentów, które przedstawili w celu przekazania ich członkom komisji do spraw prawnych, wpływa na uzasadnienie zaskarżonych decyzji, argument ten należy oddalić. Wewnętrzne przepisy Parlamentu i Komisji Prawnej nie przewidują bowiem możliwości zwrócenia się przez zainteresowanego posła lub jego przedstawiciela o tłumaczenie dokumentu przedstawionego w ramach rozpatrywania wniosku o uchylenie immunitetu. Ponadto istnienie wniosku o tłumaczenie nie należy do faktów i względów prawnych o zasadniczym znaczeniu dla systematyki decyzji, co do których Parlament byłby zobowiązany zająć wyraźne stanowisko w tej decyzji.
- 67 W trzeciej kolejności okoliczność, że zaskarżone decyzje nie zawierają żadnego odniesienia do karty praw podstawowych, a w szczególności do jej art. 52, pomimo argumentów przedstawionych w tym względzie przez skarżących, nie może świadczyć o niewystarczającym uzasadnieniu. Po pierwsze bowiem, Parlament nie był zobowiązany do udzielenia odpowiedzi na wszystkie argumenty skarżących (zob. pkt 51 powyżej). Po drugie, kwestia, czy zaskarżone decyzje są zgodne z postanowieniami karty praw podstawowych, wchodzi w zakres oceny ich zasadności i zostanie zbadana w ramach podniesionych przez skarżących zarzutów co do istoty.
- 68 W związku z tym należy stwierdzić, że zaskarżone decyzje umożliwiły skarżącym poznanie powodów, dla których ich immunitet został uchylony, a właściwemu sądowi uzyskanie informacji wystarczających do przeprowadzenia kontroli.
- 69 W konsekwencji zarzut pierwszy należy oddalić jako bezzasadny.

W przedmiocie zarzutu drugiego, dotyczącego braku kompetencji organu krajowego, który wydał i przekazał Parlamentowi wnioski o uchylenie immunitetu skarżących

- 70 Skarżący twierdzą, że Parlament uchybił ciężącemu na nim obowiązкови zbadania kompetencji organu krajowego, który złożył wnioski o uchylenie immunitetu.
- 71 W tym względzie skarżący utrzymują, że Tribunal Supremo (sąd najwyższy) nie był organem właściwym do wydania wniosków o uchylenie ich immunitetu. Wyjaśniają oni, że sąd ten uznał, iż o ile żaden akt nie przyznaje mu wyraźnie takiej kompetencji w odniesieniu do posła do Parlamentu Europejskiego wybranego z Królestwa Hiszpanii, o tyle oparł ją na zastosowaniu w drodze analogii, na podstawie art. 9 akapit pierwszy lit. a) protokołu nr 7, prawa krajowego, a mianowicie art. 71 ust. 3 konstytucji hiszpańskiej, który przyznaje mu kompetencję do prowadzenia dochodzenia, orzekania i składania wniosku o uchylenie immunitetu w odniesieniu do hiszpańskich posłów. Sąd ten uznał również, że takie stosowanie w drodze analogii jest wykluczone w odniesieniu do posłów do Parlamentu Europejskiego wybranych z innego państwa

członkowskiego i że w przypadku tych ostatnich to właściwy miejscowo sąd hiszpański powinien złożyć wniosek o uchylenie immunitetu. Zdaniem skarżących ta wykładnia dokonana przez Tribunal Supremo (sąd najwyższy) jest błędna i narusza art. 20, 21 i 47 karty praw podstawowych. Brak właściwości Tribunal Supremo (sądu najwyższego) został już przyjęty przez cour d'appel de Bruxelles (sąd apelacyjny w Brukseli, Belgia) i Grupę Roboczą ds. Arbitralnych Zatrzymań utworzoną przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych. W replice skarżący dodają, że wykładnia dokonana przez Tribunal Supremo (sąd najwyższy) jest tym bardziej zaskakująca, że opiera się ona na art. 9 akapit pierwszy lit. a) protokołu nr 7, którego dobrodziejstwa sąd ten jednak im odmówił. Przypominają oni, że Tribunal Supremo (sąd najwyższy) systematycznie odmawiał skierowania do Trybunału pytania prejudycjalnego w tym względzie.

- 72 Skarżący utrzymują, że Parlament nie był związany tą wykładnią Tribunal Supremo (sądu najwyższego), której zasadność powinien zbadać. Ich zdaniem okoliczności – przy założeniu jej wykazania – że Parlament zbadał kompetencje organów krajowych w odniesieniu do powiadomień Królestwa Hiszpanii z dnia 11 czerwca 2014 r. i z dnia 30 września 2020 r., o których nawet nie wspomniano w zaskarżonych decyzjach, nie można utożsamiać z kontrolą z uwagi na spekulacyjny i czysto orientacyjny charakter tych powiadomień.
- 73 Zdaniem wnoszących odwołanie, nie przeprowadzając takiej kontroli, Parlament naruszył art. 9 ust. 1 regulaminu w związku z art. 9 akapit pierwszy lit. a) protokołu nr 7, a także art. 20, 21 i 47 karty praw podstawowych odczytywanych w świetle zasad równego traktowania i skuteczności prawa Unii.
- 74 Ponadto skarżący podnoszą, że art. 756 kodeksu postępowania karnego stanowi, iż wniosek o uchylenie immunitetu składany jest za pośrednictwem ministerstwa sprawiedliwości, co nie miało miejsca.
- 75 Parlament i Królestwo Hiszpanii kwestionują tę argumentację.
- 76 W pierwszej kolejności, co się tyczy organu właściwego do przekazania Parlamentowi wniosku o uchylenie immunitetu, skarżący podnoszą, co zostało potwierdzone w trakcie rozprawy, że wnioski o uchylenie immunitetu zostały przekazane przez niewłaściwy organ. Uściślają oni, że zgodnie z art. 756 kodeksu postępowania karnego takie wnioski powinny być składane za pośrednictwem ministerstwa sprawiedliwości.
- 77 W tym względzie należy zauważyć, że w ramach uprawnień w zakresie organizacji wewnętrznej przysługujących Parlamentowi na podstawie art. 232 TFUE zdecydował on w art. 9 ust. 12 regulaminu, nie odsyłając do prawa krajowego, że wnioski o uchylenie immunitetu posła powinny zostać mu przekazane przez organy sądowe lub przez stałe przedstawicielstwo państwa członkowskiego. Przepis ten, którego zgodność z prawem nie została zakwestionowana przez skarżących, był w niniejszej sprawie przestrzegany, ponieważ – jak przypomniano w tiret pierwszym preambuły zaskarżonych decyzji – wnioski o uchylenie immunitetu zostały przekazane Parlamentowi przez przewodniczącego Tribunal Supremo (sądu najwyższego).
- 78 Należy zatem oddalić zarzut szczegółowy wskazany w pkt 76 powyżej.
- 79 W drugiej kolejności, co się tyczy organu właściwego do sporządzenia wniosku o uchylenie immunitetu, należy zauważyć, że zgodnie z art. 9 ust. 1 regulaminu przewodniczący ma obowiązek ogłoszenia na posiedzeniu plenarnym i przekazania właściwej komisji każdego

wniosku o uchylenie immunitetu posła skierowanego do niego przez właściwy organ państwa członkowskiego. Zgodnie z art. 9 ust. 8 tego regulaminu, jeżeli właściwa komisja Parlamentu rozpatruje taki wniosek, może ona wydać uzasadnioną opinię co do właściwości danego organu oraz co do dopuszczalności wniosku. Na mocy tych przepisów do Parlamentu należy upewnienie się co do właściwości organu, który złożył wnioski o uchylenie immunitetu.

- 80 Wobec braku przepisów prawa Unii określającego organ właściwy do żądania uchylenia immunitetu członka Parlamentu wyznaczenie tego organu należy do każdego z państw członkowskich w ramach jego autonomii proceduralnej. Wyznaczenie takie podlega więc wyłącznie prawu krajowemu.
- 81 W tym względzie Parlament zwrócił się do każdego państwa członkowskiego o wskazanie organu właściwego do złożenia wniosku o uchylenie immunitetu członka Parlamentu. W powiadomieniu z dnia 11 czerwca 2014 r. skierowanym do przewodniczącego Parlamentu przez stałego przedstawiciela Królestwa Hiszpanii przy Unii Europejskiej rząd hiszpański wskazał, że wobec braku w prawie hiszpańskim przepisu określającego ten organ można uznać, wyłącznie orientacyjnie, że chodzi o ten sam organ, który jest właściwy w dziedzinie wniosków o uchylenie immunitetu hiszpańskich posłów i senatorów, a mianowicie przewodniczącego Tribunal Supremo (sądu najwyższego).
- 82 W drugim powiadomieniu, z dnia 30 września 2020 r., rząd hiszpański wyjaśnił, że art. 71 konstytucji hiszpańskiej (zob. pkt 45 powyżej) i art. 57 Ley Orgánica 6/1985 del Poder Judicial (ustawy organicznej 6/85 o ustroju sądów) powierzają postępowanie karne przeciwko hiszpańskim posłom i senatorom Tribunal Supremo (sądowi najwyższemu) oraz że w tym kontekście i w świetle niedawnych precedensów prezes izby karnej Tribunal Supremo (sądu najwyższego), działając za pośrednictwem prezesa tego sądu, został określony jako organ właściwy w dziedzinie wniosków o uchylenie immunitetu posła do Parlamentu Europejskiego.
- 83 W niniejszej sprawie w pkt I zaskarżonych decyzji Parlament wskazał, że izba karna Tribunal Supremo (sądu najwyższego) jest, na podstawie prawa hiszpańskiego, zgodnie z jego wykładnią dokonaną przez sądy krajowe, podanego do wiadomości Parlamentowi przez Królestwo Hiszpanii, organem właściwym do złożenia wniosku o uchylenie immunitetu członka Parlamentu.
- 84 Skarżący nie podważają faktu, że powiadomienie z dnia 30 września 2020 r. odzwierciedla stan orzecznictwa krajowego dotyczącego organu właściwego do złożenia wniosku o uchylenie immunitetu członka Parlamentu wybranego z Królestwa Hiszpanii. Powołane przez skarżących wyroki, w których Tribunal Supremo (sąd najwyższy) stwierdził brak swojej właściwości do złożenia wniosku o uchylenie immunitetu członka Parlamentu, dotyczą bowiem przypadku posłów europejskich niewybranych z Królestwa Hiszpanii. Skarżący utrzymują natomiast, że Parlament nie wyczerpał kontroli, do której przeprowadzenia był zobowiązany w tym względzie, i podnoszą, że w świetle dowodów przedstawionych przez nich przed Komisją Prawną powinien być zbadać, czy to orzecznictwo krajowe jest zgodne z prawem Unii, w szczególności z kartą praw podstawowych, tym bardziej że opiera się ono na wykładni art. 9 akapit pierwszy lit. a) protokołu nr 7.
- 85 W tym względzie należy przypomnieć, że zgodnie z art. 5 ust. 1 TUE i art. 13 ust. 2 TUE Parlament działa w granicach uprawnień przyznanych mu na mocy traktatów. Tymczasem żaden przepis prawa Unii, w szczególności protokołu nr 7, nie przyznaje Parlamentowi kompetencji do oceny zgodności z prawem Unii wyborów dokonywanych przez państwa członkowskie w zakresie określenia organu właściwego do złożenia wniosku o uchylenie immunitetu, co podlega prawu

krajowemu (zob. pkt 80). Orzekanie w przedmiocie tej zgodności należy do sądów krajowych, w stosownym przypadku po wystąpieniu do Trybunału z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym.

- 86 Następnie należy zauważyć, że wyrok z dnia 19 grudnia 2018 r., Berlusconi i Fininvest (C-219/17, EU:C:2018:1023), na który powołują się skarżący, nie ma znaczenia dla niniejszej sprawy. Odnosi się on bowiem do kontroli sądowej aktów w przedmiocie wszczęcia postępowania, przygotowania i niewiążącej propozycji przyjętych przez organy krajowe w ramach procedur administracyjnych prowadzących do przyjęcia aktu Unii. Trybunał orzekł, że jedynie sądy Unii są właściwe do kontroli zgodności z prawem ostatecznej decyzji, która to kontrola obejmuje badanie ewentualnych wad aktów pośrednich, które mogłyby wpłynąć na ważność tej decyzji końcowej (wyrok z dnia 19 grudnia 2018 r., Berlusconi i Fininvest, C-219/17, EU:C:2018:1023, pkt 43, 44). Jednakże sporne wnioski o uchylenie immunitetu wpisują się w ramy postępowania karnego prowadzonego na szczeblu krajowym, w którym ostateczne uprawnienia decyzyjne należą do właściwego sądu krajowego. Nie stanowią one zatem aktu w przedmiocie wszczęcia postępowania, przygotowania i niewiążącej propozycji przyjętych przez organy krajowe w ramach procedur administracyjnych prowadzących do przyjęcia aktu Unii w rozumieniu tego wyroku, którego zgodność z prawem podlegałaby kontroli Parlamentu i, w stosownych przypadkach, Sądu. Skarżący zakwestionowali zresztą prawidłowość wniosków o uchylenie ich immunitetu przed sądami hiszpańskimi.
- 87 Podobnie przywołane przez skarżących wyroki z dnia 17 maja 1972 r., Meinhardt/Komisja (24/71, EU:C:1972:37) i z dnia 5 maja 2021 r., Falqui/Parlament (T-695/19, niepublikowany, odwołanie w toku, EU:T:2021:242) nie mają znaczenia dla niniejszej sprawy. Sprawy te dotyczą bowiem sytuacji, w których instytucja Unii stosuje przepisy krajowe, do których odsyła prawo Unii. Nie jest tak w przypadku Parlamentu, gdy rozstrzygając w przedmiocie wniosku o uchylenie immunitetu, bada on, czy zwrócił się do niego właściwy organ krajowy.
- 88 Wynika z tego, że skarżący nie mają podstaw, by twierdzić, iż Parlament był zobowiązany do dokonania oceny zgodności z prawem Unii hiszpańskiego orzecznictwa dotyczącego organu właściwego do złożenia wniosku o uchylenie immunitetu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego z Królestwa Hiszpanii.
- 89 W związku z tym zarzut drugi należy oddalić.

W przedmiocie zarzutu piątego, dotyczącego naruszenia zasad pewności prawa i lojalnej współpracy, prawa do skutecznej ochrony sądowej i prawa do obrony – z powodu braku jasności zaskarżonych decyzji

- 90 Skarżący utrzymują, że doszło do naruszenia zasady pewności prawa, ponieważ zakres zaskarżonych decyzji nie jest jasny i wynika z nich naruszenie ich prawa do skutecznej ochrony sądowej oraz ich prawa do obrony, a także naruszenie zasady lojalnej współpracy Parlamentu względem państw członkowskich.
- 91 Zarzut piąty, w zakresie, w jakim dotyczy naruszenia zasady pewności prawa, opiera się zasadniczo na dwóch zarzutach szczegółowych. Pierwszy zarzut szczegółowy dotyczy tego, że zaskarżone decyzje nie precyzują, czy ich zakres powinien być ograniczony do postępowań w sprawie wykonania europejskich nakazów aresztowania, które toczyły się w chwili złożenia wniosków o uchylenie immunitetu, a mianowicie do postępowań prowadzonych w Belgii i w Zjednoczonym Królestwie. Drugi zarzut szczegółowy dotyczy tego, że Parlament po raz pierwszy uchylił jedynie

immunitet przewidziany w art. 9 akapit pierwszy lit. b) protokołu nr 7, nie precyzując, w jaki sposób to uchylenie immunitetu miałyby się wiązać z utrzymaniem immunitetu przewidzianego w art. 9 akapit drugi tego protokołu.

- 92 Parlament i Królestwo Hiszpanii kwestionują te argumenty.
- 93 Na wstępie należy przypomnieć, że zasada pewności prawa, która stanowi podstawową zasadę prawa Unii, ma na celu zagwarantowanie przewidywalności sytuacji i stosunków prawnych podlegających prawu Unii. Wymaga ona w szczególności, aby każdy akt przyjęty przez instytucje Unii był jasny i precyzyjny, tak aby zainteresowani mogli dokładnie zapoznać się z wynikającymi z niego prawami i obowiązkami oraz podjąć w związku z tym odpowiednie działania (zob. wyroki: z dnia 10 kwietnia 2014 r., *Areva i in./Komisja*, C-247/11 P i C-253/11 P, EU:C:2014:257, pkt 128 i przytoczone tam orzecznictwo; z dnia 7 marca 2018 r., *Gollnisch/Parlament*, T-624/16, niepublikowany, EU:T:2018:121, pkt 129 i przytoczone tam orzecznictwo).

– *W przedmiocie pierwszego zarzutu szczegółowego, opartego na braku jasności zaskarżonych decyzji co do postępowań, których dotyczy uchylenie immunitetu*

- 94 Skarżący podnoszą, że zaskarżone decyzje są niejasne, ponieważ nie precyzują postępowań, których dotyczy uchylenie immunitetu. Zdaniem skarżących ze względu na to, że zwrócono się o uchylenie ich immunitetu w celu kontynuowania trwającego wówczas postępowania w sprawie wykonania europejskich nakazów aresztowania, zaskarżone decyzje mogą zezwalać jedynie na kontynuowanie tego postępowania w Belgii w odniesieniu do pierwszego i drugiego ze skarżących oraz w Zjednoczonym Królestwie w odniesieniu do skarżącej, a nie na wykonanie tych nakazów w każdym innym państwie członkowskim. Wywodzą oni z tego, że skoro organy Zjednoczonego Królestwa zaniechały wykonania europejskiego nakazu aresztowania wydanego wobec skarżącej, postępowanie w sprawie skargi w zakresie, w jakim zostało wniesione przez tę ostatnią, stało się bezprzedmiotowe.
- 95 Na wstępie należy zauważyć, że zaskarżone decyzje, zgodnie z pkt 1 ich sentencji, uchylają immunitet skarżących przewidziany w art. 9 akapit pierwszy lit. b) protokołu nr 7, a mianowicie immunitet przyznany na terytorium jakiegokolwiek państwa członkowskiego innego niż Królestwo Hiszpanii, bez dokonywania jakiegokolwiek wyboru tych państw.
- 96 Następnie należy przypomnieć, że zaskarżone decyzje są następstwem wniosków o uchylenie immunitetu skarżących, które zostały złożone w drodze dwóch postanowień sędziego śledczego izby karnej Tribunal Supremo (sądu najwyższego): z dnia 10 stycznia 2020 r. (pierwszy i drugi skarżący) i z dnia 4 lutego 2020 r. (skarżąca). W przypomnieniu stanu faktycznego tych postanowień przytoczono między innymi fragment postanowień z dnia 10 stycznia 2020 r. (dwóch pierwszych skarżących) i z dnia 3 lutego 2020 r. (skarżąca), którymi sędzia śledczy izby karnej Tribunal Supremo (sądu najwyższego) oddalił odwołania od postanowień z dni 14 października i 4 listopada 2019 r., w których wydano nakazy aresztowania wobec skarżących. We fragmencie tym wskazano w szczególności, że wnioski o uchylenie immunitetu mają na celu umożliwienie „kontynuowania” postępowania w sprawie wykonania europejskich nakazów aresztowania. Wskazanie to powtarza się w pkt P zaskarżonych decyzji. W uzasadnieniu ww. postanowień z dni 10 stycznia i 4 lutego 2020 r. wskazano w szczególności, że wniesiono o uchylenie immunitetu skarżących przewidzianego w art. 9 akapit pierwszy lit. b) protokołu nr 7, ponieważ immunitet ten stoi na przeszkodzie temu, aby wydane wobec wnoszących odwołanie europejskie nakazy aresztowania mogły zostać wykonane. Wspomniano również, że

uchylenie immunitetu ułatwi prowadzenie postępowania karnego. W tym kontekście skarżący nie mają podstaw, by twierdzić, że wnioski o uchylenie immunitetu miały na celu wyłącznie umożliwienie wykonania europejskiego nakazu aresztowania w Belgii i Zjednoczonym Królestwie.

97 W związku z tym skarżący nie mają podstaw, by twierdzić, że zaskarżone decyzje, rozpatrywane niezależnie lub w związku z wnioskami o uchylenie immunitetu, są niejasne co do postępowań, dla których immunitet został uchylony. Należy zatem oddalić pierwszy zarzut szczegółowy.

– *W przedmiocie drugiego zarzutu szczegółowego, dotyczącego braku jasności zaskarżonych decyzji co do charakteru środków, jakie mogą zostać przyjęte w ramach wykonania europejskich nakazów aresztowania*

98 Skarżący podnoszą, że zaskarżone decyzje nie są jasne co do dokładnych środków, jakie mogą zostać przyjęte w ramach postępowań w sprawie wykonania europejskich nakazów aresztowania. Twierdzą oni, że decyzje te nie powinny pozwalać na przyjęcie jakichkolwiek ograniczeń ich wolności, ponieważ – wbrew twierdzeniom rządu Królestwa Hiszpanii – nadal korzystają oni z immunitetu przewidzianego w art. 9 akapit drugi protokołu nr 7. Ten brak jasności potwierdza ich zdaniem odmienne rozumienie tej kwestii przez Parlament, Królestwo Hiszpanii i wykonujące nakaz włoskie organy sądowe. Skarżący podkreślają również bezprecedensowy charakter zaskarżonych decyzji, w których Parlament uchyła immunitet przewidziany w art. 9 akapit pierwszy lit. b) protokołu nr 7, pomijając kwestię immunitetu przewidzianego w art. 9 akapit drugi tego protokołu, powodując w ten sposób całkowitą niepewność prawa.

99 Na wstępie należy zauważyć, że przywileje i immunitety przyznane Unii w protokole nr 7 mają charakter funkcjonalny, gdyż ich celem jest zapobieżenie zakłóceniom funkcjonowania i niezależności Unii, co oznacza w szczególności, że te przywileje i immunitety są przyznawane wyłącznie w interesie Unii [zob. podobnie postanowienie z dnia 29 marca 2012 r., Gollnisch/Parlament, C-569/11 P(R), niepublikowane, EU:C:2012:199, pkt 29; wyrok z dnia 30 listopada 2021 r., LR Generálprokuratūra, C-3/20, EU:C:2021:969, pkt 57 i przytoczone tam orzecznictwo]. W szczególności immunitety mają na celu zapewnienie Parlamentowi pełnej i skutecznej ochrony przed wszelkimi przeszkodami lub ryzykiem zakłócenia jego właściwego funkcjonowania i niezależności (zob. wyrok z dnia 19 grudnia 2019 r., Junqueras Vies, C-502/19, EU:C:2019:1115, pkt 82 i przytoczone tam orzecznictwo). Zadaniem Parlamentu jest zatem, w ramach wykonywania przysługujących mu uprawnień, zapewnienie skuteczności tych immunitetów (wyrok z dnia 19 marca 2010 r., Gollnisch/Parlament, T-42/06, EU:T:2010:102, pkt 107). W tym celu zgodnie z art. 5 ust. 2 w związku z art. 6 regulaminu (zob. pkt 42 i 43 powyżej), rozpatrując wniosek o uchylenie immunitetu, Parlament powinien dążyć do zachowania swojej integralności jako demokratyczne zgromadzenie legislacyjne oraz do zapewnienia niezależności posłów w sprawowaniu ich funkcji.

100 Następnie, gdy do Parlamentu wpłynie wniosek o uchylenie immunitetu jednego z jego członków, powinien on, po uzyskaniu informacji, w stosownym przypadku, zarówno od państwa członkowskiego i zainteresowanego członka zgodnie z art. 9 ust. 5 i 6 regulaminu, ocenić sytuację tego członka w świetle okoliczności faktycznych leżących u podstaw tego wniosku. W tym względzie Parlament powinien w pierwszej kolejności sprawdzić, czy te okoliczności faktyczne mogą być objęte art. 8 protokołu nr 7 jako przepisem szczególnym. W razie stwierdzenia, że tak jest, Parlament powinien stwierdzić, że uchylenie immunitetu jest niemożliwe. Jedynie w razie stwierdzenia, że tak nie jest, Parlament powinien, w drugiej kolejności, sprawdzić, czy zainteresowanemu posłowi przysługuje immunitet przewidziany w art. 9 protokołu, a jeżeli tak – zdecydować, czy należy uchylić ten immunitet na podstawie art. 9 akapit trzeci protokołu nr 7

(postanowienie z dnia 12 listopada 2020 r., Jalkh/Parlament, C-792/18 P i C-793/18 P, niepublikowane, EU:C:2020:911, pkt 33; wyrok z dnia 17 stycznia 2013 r., Gollnisch/Parlament, T-346/11 i T-347/11, EU:T:2013:23, pkt 46, 47).

- 101 W niniejszej sprawie w zaskarżonych decyzjach Parlament wskazał w pkt A, że wniosek o uchylenie immunitetu opierał się na art. 9 akapit pierwszy lit. b) protokołu nr 7.
- 102 Zgodnie z procedurą opisaną w pkt 100 powyżej Parlament zbadał, czy czyny zarzucane skarżącym w przedmiotowym postępowaniu karnym wchodzą w zakres art. 8 protokołu nr 7, i w pkt J zaskarżonych decyzji stwierdził, że tak nie jest.
- 103 Następnie, co się tyczy art. 9 protokołu nr 7, w szczególności w zakresie, w jakim wniosek o uchylenie immunitetu miał na celu usunięcie przeszkody dla zatrzymania skarżących przez państwo członkowskie inne niż Królestwo Hiszpanii w celu przekazania ich temu ostatniemu państwu na potrzeby kontynuowania przedmiotowego postępowania karnego, Parlament wziął pod rozwagę immunitet przewidziany w art. 9 akapit pierwszy lit. a) wspomnianego protokołu. W pkt M zaskarżonych decyzji zauważył on, że – jak wskazano we wnioskach o uchylenie immunitetu – art. 71 konstytucji hiszpańskiej nie wymaga uzyskania zgody parlamentu na kontynuowanie postępowania karnego wobec osoby, która uzyskała status posła po postawieniu jej zarzutów, i że w związku z tym nie było konieczne ubieganie się o uchylenie immunitetu, o którym mowa w tym postanowieniu. Dodał też w pkt N, że dokonywanie wykładni przepisów krajowych dotyczących immunitetów posłów nie należy do Parlamentu. W ten sposób Parlament – co potwierdzono na rozprawie – przyjął do wiadomości fakt, że prawo hiszpańskie, zgodnie z jego wykładnią dokonaną przez sądy hiszpańskie, mające zastosowanie ze względu na odesłanie zawarte w art. 9 akapit pierwszy lit. a) protokołu nr 7, nie przyznaje skarżącym immunitetu w odniesieniu do przedmiotowych okoliczności faktycznych.
- 104 Wreszcie w pkt O i następnych zaskarżonych decyzji Parlament zbadał kwestię, czy należy, zgodnie z wnioskiem, uchylić immunitet skarżących przewidziany w art. 9 akapit pierwszy lit. b) protokołu nr 7. W pierwszym punkcie sentencji stwierdził, że należy to uczynić.
- 105 W zakresie, w jakim w ramach swoich uprawnień dotyczących immunitetów Parlament powinien zapewnić ich skuteczność, z zaskarżonych decyzji wynika w sposób dorozumiany, lecz niewątpliwy, iż uznał on, że jedynie immunitet przewidziany w art. 9 akapit pierwszy lit. b) protokołu nr 7 stanowi przeszkodę dla zatrzymania skarżących i przekazania ich organom hiszpańskim na podstawie przedmiotowych europejskich nakazów aresztowania i że należy go uchylić.
- 106 Wbrew temu, co twierdzą skarżący, milczenie zaskarżonych decyzji w przedmiocie immunitetu przewidzianego w art. 9 akapit drugi protokołu nr 7 nie nadaje tym decyzjom niejednoznacznego charakteru. Po pierwsze bowiem, zgodnie z obecną praktyką Parlamentu, jego sesja ma charakter ciągły od momentu otwarcia pierwszej sesji aż do jej zamknięcia, co następuje jednocześnie z otwarciem pierwszej sesji po kolejnych wyborach. Immunitet przewidziany w art. 9 akapit pierwszy protokołu nr 7, który obowiązuje podczas sesji Parlamentu, chroni zatem jego członków przez cały okres sprawowania przez nich mandatu (zob. podobnie opinia rzecznika generalnego M. Szpunara w sprawie Junqueras Vies, C-502/19, EU:C:2019:958, pkt 83). Po drugie, w zakresie, w jakim immunitet przewidziany w art. 9 akapit drugi protokołu nr 7 gwarantuje każdemu członkowi Parlamentu możliwość niezakłóconego udania się na pierwsze posiedzenie nowej kadencji i podjęcia niezbędnych kroków w celu objęcia mandatu (zob. podobnie wyrok z dnia 19 grudnia 2019 r., Junqueras Vies, C-502/19, EU:C:2019:1115, pkt 85, 86), taki immunitet nie był

rozpatrywany w niniejszej sprawie, ponieważ właściwe organy hiszpańskie, wnosząc o uchylenie immunitetu skarżących, uznały ich status posła do Parlamentu, a skarżący wykonywali swój mandat.

- 107 Biorąc pod uwagę elementy wymienione w pkt 106 powyżej, w okolicznościach niniejszej sprawy i niezależnie od argumentów Parlamentu przedstawionych w toku niniejszego postępowania i postępowań w przedmiocie środków tymczasowych, art. 9 akapit drugi protokołu nr 7 nie przyznawał skarżącemu ochrony niezależnej od tej, z której korzystali oni na podstawie art. 9 akapit pierwszy wspomnianego protokołu.
- 108 W związku z tym drugi zarzut szczegółowy należy oddalić.
- 109 W konsekwencji należy oddalić zarzut piąty w zakresie, w jakim opiera się on na naruszeniu zasady pewności prawa, a w zakresie, w jakim zarzuty szczegółowe dotyczące naruszenia zasady lojalnej współpracy, prawa do skutecznej ochrony sądowej i prawa do obrony opierają się wyłącznie na naruszeniu zasady pewności prawa, oddalić zarzut piąty w całości.

W przedmiocie zarzutu szóstego w zakresie, w jakim dotyczy on naruszenia art. 343 TFUE, art. 9 protokołu nr 7 i art. 5 ust. 2 regulaminu Parlamentu, a także niektórych praw podstawowych skarżących

- 110 W zarzucie szóstym skarżący podnoszą w szczególności, że zaskarżone decyzje zostały wydane z naruszeniem przepisów regulujących prawo Parlamentu do uchylenia immunitetu, a mianowicie, po pierwsze, art. 343 TFUE, art. 9 protokołu nr 7 i art. 5 ust. 2 regulaminu, a po drugie, niektórych postanowień karty.
- 111 Parlament i Królestwo Hiszpanii kwestionują argumenty skarżących.
- 112 Na wstępie należy przypomnieć, że art. 9 akapit trzeci protokołu nr 7 stanowi, że „immunitet [...] nie może [...] stanowić przeszkody w wykonywaniu przez Parlament Europejski prawa uchylenia immunitetu w odniesieniu do któregośkolwiek ze swoich członków”, bez sprecyzowania warunków, w jakich Parlament powinien ocenić, czy należy uchylić immunitet. Parlament dysponuje zatem bardzo szerokimi uprawnieniami dyskrecjonalnymi, jeśli chodzi o decyzję, jaką zamierza podjąć w przedmiocie wniosku o uchylenie immunitetu, ze względu na polityczny charakter takiej decyzji (zob. podobnie wyrok z dnia 17 stycznia 2013 r., Gollnisch/Parlament, T-346/11 i T-347/11, EU:T:2013:23, pkt 59; z dnia 12 lutego 2020 r., Bilde/Parlament, T-248/19, niepublikowany, EU:T:2020:46, pkt 19).
- 113 W tym względzie art. 6 ust. 1 regulaminu stanowi, że „k[a]żdy wniosek o uchylenie immunitetu jest oceniany zgodnie z art. 7, 8 i 9 protokołu nr 7 w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej oraz zgodnie z zasadami, o których mowa w art. 5 ust. 2 regulaminu”. Zgodnie z tym ostatnim przepisem, „[w]ykonywając swoje uprawnienia związane z przywilejami i immunitetami, Parlament działa w celu utrzymania swojej integralności jako demokratycznego zgromadzenia ustawodawczego oraz w celu zapewnienia niezależności posłów w sprawowaniu ich funkcji”.
- 114 Żaden inny przepis nie reguluje materialnych kryteriów rozpatrywania wniosków o uchylenie immunitetu. W tym kontekście komisja odpowiedzialna za rozpatrywanie wniosków o uchylenie immunitetu i przedłożenie Parlamentowi wniosku dotyczącego uzasadnionej decyzji zgodnie z art. 9 ust. 4 regulaminu (zob. pkt 44 powyżej) wydała różne komunikaty do swoich członków wskazujące zasady, które zamierzała stosować w sprawach dotyczących immunitetu. Ostatnim

jest komunikat dla członków Komisji Prawnej z dnia 19 listopada 2019 r. w sprawie zasad mających zastosowanie do wniosków o uchylenie immunitetu (zwany dalej „komunikatem nr 11/2019”). I tak w pkt 41–44 tego komunikatu przewidziano zasadniczo, że gdy do Parlamentu wpłynęły wnioski o uchylenie immunitetu w okolicznościach faktycznych i, które nie są objęte immunitetem przewidzianym w art. 8 protokołu nr 7, lecz immunitetem przewidzianym w art. 9 tego protokołu, uchyla on immunitet, chyba że stwierdzi istnienie *fumus persecutionis*, to znaczy jeśli okaże się, że celem postępowania krajowego jest zaszkodzenie działalności politycznej posła, a tym samym niezależności Parlamentu. W swoich pismach Parlament potwierdził, że komunikat ten odzwierciedla praktykę rzeczywiście stosowaną przy rozpatrywaniu wniosku o uchylenie immunitetu.

- 115 Należy również przypomnieć, że przywileje i immunitety przyznane Unii na mocy protokołu nr 7 mają charakter funkcjonalny, gdyż ich celem jest zapobieżenie zakłóceniom funkcjonowania i niezależności Unii, co oznacza w szczególności, że te przywileje i immunitety są przyznawane wyłącznie w interesie Unii (zob. pkt 99 powyżej).
- 116 Co się tyczy sprawowanej przez Sąd kontroli decyzji wydanych przez Parlament w następstwie wniosku o uchylenie immunitetu, z orzecznictwa wynika, że sąd Unii powinien poddać weryfikacji przestrzeganie uregulowań proceduralnych, prawidłowość ustaleń faktycznych przyjętych przez instytucję, brak oczywistego błędu w ocenie tych okoliczności faktycznych oraz brak nadużycia władzy (zob. wyroki: z dnia 17 stycznia 2013 r., Gollnisch/Parlament, T-346/11 i T-347/11, EU:T:2013:23, pkt 60; z dnia 1 grudnia 2021 r., Jalkh/Parlament, T-230/21, niepublikowany, EU:T:2021:848, pkt 24).

– *W przedmiocie zarzucanego naruszenia art. 343 TFUE, art. 9 protokołu nr 7 i art. 5 ust. 2 regulaminu*

- 117 Skarżący utrzymują, że Parlament nie uwzględnił ograniczeń swojego prawa do uchylenia immunitetu wynikających z art. 343 TFUE, art. 9 protokołu nr 7 i art. 5 ust. 2 regulaminu.
- 118 W pierwszej kolejności skarżący podnoszą, że z naruszeniem przepisów wymienionych w pkt 117 powyżej, a w szczególności art. 5 ust. 2 regulaminu, Parlament nie zbadał, czy uchylenie ich immunitetu może naruszyć interesy Unii, a w szczególności integralność lub niezależność Parlamentu. Tym samym nie wziął on pod uwagę potencjalnych konsekwencji uchylenia immunitetu dla wykonywania ich mandatu parlamentarnego, mimo że mogło ono doprowadzić do ich zatrzymania i tymczasowego aresztowania.
- 119 W tym względzie należy zauważyć, że Parlament za pośrednictwem Komisji Prawnej określił zasady, które zamierzał stosować w celu ustalenia, czy uchylenie immunitetu narusza jego niezależność lub integralność. Przyjął on zatem kryterium *fumus persecutionis*, ponieważ immunitet przewidziany w art. 9 protokołu nr 7 zostanie uchylony, jeżeli Parlament uzna, że brak jest dowodów na to, że postępowanie sądowe przeciwko danemu członkowi zostało wszczęte w celu zaszkodzenia jego działalności politycznej, a tym samym Parlamentowi. Parlament wskazał w toku postępowania, że kryterium to zostało określone z uwzględnieniem zarówno celu polegającego na ochronie jego niezależności i dobrego funkcjonowania, jak i koniecznego poszanowania zasady lojalnej współpracy ustanowionej w art. 4 ust. 3 TUE, zgodnie z którą Unia i państwa członkowskie wzajemnie się szanują i udzielają sobie wzajemnego wsparcia w wykonywaniu zadań wynikających z traktatów.

- 120 Wynika z tego, że wykluczając istnienie *fumus persecutionis*, Parlament bez wątplenia uznał, że uchylenie immunitetu skarżących nie naruszy jego interesów, w szczególności jego prawidłowego funkcjonowania i niezależności.
- 121 Zdaniem skarżących taki wniosek jest błędny, ponieważ zaskarżone decyzje pozbawiają ich immunitetu koniecznego do wykonywania ich zadań, z naruszeniem art. 343 TFUE, zważywszy na ryzyko pozbawienia ich wolności w następstwie przekazania organom hiszpańskim, a tym samym niemożności wykonywania mandatu.
- 122 Argumentacja taka wynika jednak z pomylenia immunitetów, którymi powinni dysponować członkowie Parlamentu, które powinny gwarantować, że Parlament jest w stanie wypełniać swoje zadania, z przewidzianym w art. 9 akapit trzeci protokołu nr 7 prawem Parlamentu do uchylenia immunitetu parlamentarnego. O ile, jak orzekł Trybunał w wyroku z dnia 19 grudnia 2019 r., *Junqueras Vies* (C-502/19, EU:C:2019:1115, pkt 76), Unia, a w szczególności członkowie jej instytucji, powinni na podstawie art. 343 TFUE korzystać z immunitetów niezbędnych do wykonywania ich zadań, o tyle postanowienia tego nie można interpretować w ten sposób, że immunitet członka Parlamentu nigdy nie może zostać uchylony, jeżeli kontynuowanie postępowania, w ramach którego wniesiono o uchylenie immunitetu, może utrudnić wykonywanie przez niego mandatu, a nawet, po zakończeniu tego postępowania, doprowadzić do utraty tego mandatu. Taka wykładnia prowadziłaby do pozbawienia wszelkiej skuteczności (*effet utile*) art. 9 akapit trzeci protokołu nr 7.
- 123 W drugiej kolejności skarżący utrzymują, że zaskarżone decyzje zostały wydane z naruszeniem immunitetów przewidzianych w art. 9 akapity pierwszy i drugi protokołu nr 7.
- 124 Po pierwsze, skarżący podnoszą, że zaskarżone decyzje naruszają art. 9 akapit pierwszy lit. a) i b) protokołu nr 7 w zakresie, w jakim mają na celu umożliwienie wykonania krajowych i europejskich nakazów aresztowania wydanych z rażącym naruszeniem tych postanowień.
- 125 Na wstępie należy zauważyć, że w ramach rozpatrywania wniosku o uchylenie immunitetu, jak wskazano w pkt 100 powyżej, do Parlamentu należy zbadanie, czy danemu posłowi przysługuje immunitet przewidziany w art. 9 protokołu, a jeśli tak, podjęcie decyzji, czy należy uchylić ten immunitet na podstawie art. 9 akapit trzeci protokołu nr 7. Stosuje on w tym celu kryterium *fumus persecutionis*.
- 126 Natomiast nie jest zadaniem Parlamentu ocena zgodności z prawem aktów wydanych przez organy sądowe w toku danego postępowania, ponieważ kwestia ta należy do wyłącznej kompetencji organów krajowych.
- 127 Wynika stąd, że w ramach rozpatrywania wniosku o uchylenie immunitetu do Parlamentu nie należy orzekanie w przedmiocie zgodności z prawem krajowych i europejskich nakazów aresztowania wydanych w ramach rozpatrywanego postępowania karnego. Należy również wyjaśnić, że wbrew twierdzeniom skarżących zaskarżone decyzje nie wywołują żadnego skutku w postaci zatwierdzenia lub legalizacji wspomnianych nakazów.
- 128 Po drugie, skarżący utrzymują, że zaskarżone decyzje opierają się na błędnym stwierdzeniu, iż nie przysługuje im żaden immunitet na podstawie art. 9 akapit pierwszy lit. a) protokołu nr 7. W ich przekonaniu, zasadniczo, na mocy prawa hiszpańskiego, do którego artykułu ten odsyła, osoba, której postawiono zarzuty przed uzyskaniem statusu parlamentarzysty hiszpańskiego, korzysta

z immunitetu. Na poparcie swojego twierdzenia powołują się oni na art. 71 ust. 2 konstytucji hiszpańskiej, art. 751 akapit drugi i art. 753 kodeksu postępowania karnego, a także na art. 22 ust. 1 regulaminu senatu.

- 129 W tym względzie w pkt 103 powyżej stwierdzono już, że w zaskarżonych decyzjach Parlament przyjął do wiadomości, iż prawo hiszpańskie, zgodnie z jego wykładnią dokonaną przez sądy hiszpańskie, mające zastosowanie ze względu na odesłanie zawarte w art. 9 akapit pierwszy lit. a) protokołu nr 7 i którego interpretacji Parlament odmawia, nie przyznaje skarżącym immunitetu w przedmiotowych okolicznościach faktycznych. Na rozprawie Parlament wskazał, że na etapie rozpatrywania wniosków o uchylenie immunitetu nie przedstawiono mu żadnej informacji mogącej podważyć fakt, iż w świetle orzecznictwa krajowego skarżącym nie przysługuje immunitet przewidziany w art. 9 akapit pierwszy lit. a) protokołu nr 7, i że w przeciwnym razie zwróciłby się do władz hiszpańskich o wyjaśnienia.
- 130 W zakresie, w jakim zgodnie z art. 9 akapit pierwszy lit. a) protokołu nr 7 zakres i waga immunitetu, z którego korzystają posłowie na swoich terytoriach krajowych, są określane przez różne prawa krajowe, do których postanowienie to odsyła (zob. podobnie wyrok z dnia 19 marca 2010 r., Gollnisch/Parlament, T-42/06, EU:T:2010:102, pkt 106), skarżący nie mają podstaw, by twierdzić, że Parlament naruszył prawo, odwołując się do prawa krajowego, zgodnie z jego wykładnią dokonaną przez sądy krajowe.
- 131 Ponadto, o ile skarżący powołują się na szereg przepisów prawa krajowego, o tyle nie wykazali oni, że Parlament popełnił błąd, wskazując, że prawo krajowe, wynikające w szczególności z tych przepisów, było interpretowane przez sądy krajowe w ten sposób, że nie wymaga ono uzyskania zgody parlamentu na prowadzenie postępowania karnego wobec osoby, która, podobnie jak skarżący, została wybrana po postawieniu jej zarzutów.
- 132 Po trzecie, skarżący podnoszą, że immunitet przewidziany w art. 9 akapit pierwszy lit. b) protokołu nr 7 nie mógł zostać uchylony bez uchylenia również immunitetu przewidzianego w art. 9 akapit drugi tego protokołu, gdyż w przeciwnym razie doszłoby do naruszenia tego drugiego postanowienia.
- 133 Tymczasem wystarczy przypomnieć, że w okolicznościach niniejszej sprawy, w szczególności w zakresie, w jakim Królestwo Hiszpanii uznało posiadanie przez skarżących statusu posła, art. 9 akapit drugi protokołu nr 7 nie przyznaje skarżącym ochrony autonomicznej w stosunku do ochrony przysługującej im na podstawie art. 9 akapit pierwszy tego protokołu (zob. pkt 107 powyżej). W związku z tym skarżący bezzasadnie podnoszą, że zaskarżone decyzje zostały wydane z naruszeniem art. 9 akapit drugi protokołu nr 7.
- 134 W konsekwencji należy oddalić jako bezzasadny zarzut szczegółowy dotyczący naruszenia art. 343 TFUE, art. 9 protokołu nr 7 i art. 5 ust. 2 regulaminu.

– *W przedmiocie niezgodnej z prawem ingerencji w prawa podstawowe skarżących*

- 135 Skarżący uważają w istocie, że skoro immunitet parlamentarny stanowi zasadniczą gwarancję poszanowania ich prawa do wykonywania mandatu zagwarantowanego w art. 3 protokołu nr 1 do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, podpisanej w Rzymie w dniu 4 listopada 1950 r. (zwanej dalej „EKPC”), oraz prawa do kandydowania

w wyborach ustanowionego w art. 39 ust. 2 karty praw podstawowych w związku z jej art. 6, 45 i 48 oraz art. 21 TFUE, jego uchylenie stanowi ingerencję w te prawa, która powinna spełniać wymogi przewidziane w art. 52 karty praw podstawowych.

- 136 Na wstępie należy przypomnieć, że art. 39 ust. 2 tej karty, zgodnie z którym „[c]złonkowie Parlamentu Europejskiego są wybierani w powszechnych wyborach bezpośrednich, w głosowaniu wolnym i tajnym”, gwarantuje prawo kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego. Prawo kandydowania obejmuje prawo każdego zgłoszenia swojej kandydatury w wyborach, a po wybraniu – prawo do wykonywania mandatu [zob. w odniesieniu do art. 3 protokołu nr 1 do EKPC wyrok ETPC z dnia 11 czerwca 2002 r. w sprawie Sadak i in. przeciwko Turcji (nr 2), CE:ECHR:2002:0611JUD002514494, § 33].
- 137 Zgodnie z art. 52 ust. 1 karty praw podstawowych:
- „1. Wszelkie ograniczenia w korzystaniu z praw i wolności uznanych w niniejszej Karcie muszą być przewidziane ustawą i szanować istotę tych praw i wolności. Z zastrzeżeniem zasady proporcjonalności ograniczenia mogą być wprowadzone wyłącznie wtedy, gdy są konieczne i rzeczywiście odpowiadają celom interesu ogólnego uznawanym przez Unię lub potrzebom ochrony praw i wolności innych osób”.
- 138 Tymczasem immunitet nie może stanowić prawa podstawowego przyznanego posłom do Parlamentu Europejskiego, ponieważ jest on przyznawany wyłącznie w interesie Parlamentu (zob. pkt 99 powyżej). Okoliczność, że decyzja o uchyleniu immunitetu zmienia sytuację prawną danego posła przez sam fakt pozbawienia go ochrony przyznanej mu na mocy protokołu nr 7, przywracając mu status osoby podlegającej powszechnie obowiązującemu prawu państw członkowskich i narażając go – bez konieczności podejmowania jakichkolwiek kroków pośrednich – na środki, w szczególności w postaci aresztowania i ścigania na drodze sądowej – ustanowione w tym powszechnie obowiązującym prawie (zob. analogicznie wyrok z dnia 18 czerwca 2020 r., Komisja/RQ, C-831/18 P, EU:C:2020:481, pkt 45) nie ma w tym względzie znaczenia. Okoliczność ta oznacza bowiem jedynie, że skarżący mogą zakwestionować zaskarżone decyzje przed sądem Unii.
- 139 W szczególności, o ile immunitet przyznany posłom do Parlamentu Europejskiego przyczynia się do zapewnienia skuteczności prawa podstawowego, jakim jest prawo do kandydowania, w szczególności poprzez umożliwienie osobom, które zostały wybrane na członków Parlamentu, podjęcia kroków mających na celu objęcie mandatu (zob. podobnie wyrok z dnia 19 grudnia 2019 r., Junqueras Vies, C-502/19, EU:C:2019:1115, pkt 86), o tyle nie można mylić go z tym prawem.
- 140 Ponadto uchylenie immunitetu parlamentarnego samo w sobie nie ma żadnego wpływu na wykonywanie mandatu. Jego celem jest jedynie umożliwienie organom krajowym prowadzenia postępowania krajowego. Tak więc jedynie decyzje, które w danym wypadku zostałyby wydane przez organy krajowe w wyniku tej procedury, mogłyby prowadzić do ograniczenia wykonywania mandatu, a nawet do jego utraty, i jako takie stanowić ingerencję w wykonywanie prawa do kandydowania.
- 141 Z tych samych względów decyzja o uchyleniu immunitetu nie ma żadnego wpływu na swobodę, w szczególności swobodę przemieszczania się skarżących, ani nie narusza ich prawa do poszanowania zasady domniemania niewinności. Należy w tym względzie przypomnieć, że kwestia, czy w chwili złożenia wniosku przesłanki wymagane do uchylenia immunitetu zgodnie

z art. 9 protokołu nr 7 były spełnione, jest odrębna od ustalenia, czy czyny zarzucane danemu posłowi zostały udowodnione, gdyż to należy do kompetencji organów państwa członkowskiego (wyrok z dnia 17 września 2020 r., Troszczynski/Parlament, C-12/19 P, EU:C:2020:725, pkt 57).

- 142 W konsekwencji argumenty skarżących oparte na tym, że zaskarżone decyzje stanowią ingerencję w niektóre z praw podstawowych uznanych w EKPC i w karcie praw podstawowych, należy oddalić jako bezzasadne. W konsekwencji ich argumentacja zmierzająca do wykazania, że ingerencje te nie spełniają wymogów ustanowionych w art. 52 ust. 1 karty praw podstawowych, jest bezskuteczna i z tego względu należy ją oddalić.
- 143 Z całości powyższych rozważań wynika, że zarzut szósty, w zakresie, w jakim opiera się na naruszeniu przez Parlament ograniczeń jego prawa do uchylenia immunitetu, należy oddalić.

W przedmiocie zarzutu szóstego w zakresie, w jakim dotyczy on błędów w ustaleniach faktycznych i naruszeń prawa, jakimi obarczone jest rozpatrzenie przez Parlament fumus persecutionis, oraz w przedmiocie zarzutu siódmego, dotyczącego naruszenia zasad dobrej administracji i równego traktowania oraz oczywistych błędów popełnionych przez Parlament przy ocenie fumus persecutionis

- 144 Zarzut szósty dotyczy zasadniczo naruszeń prawa i błędów w ustaleniach faktycznych, jakich miał dopuścić się Parlament przy badaniu fumus persecutionis. Natomiast zarzut siódmy dotyczy, po pierwsze naruszenia zasad dobrej administracji i równego traktowania poprzez odstąpienie przez Parlament, bez uzasadnienia, od jego wcześniejszej praktyki rozpatrywania wniosków o uchylenie immunitetu oraz, po drugie, oczywistych błędów popełnionych przez Parlament przy ocenie fumus persecutionis.
- 145 Parlament i Królestwo Hiszpanii kwestionują te argumenty.

– W przedmiocie zarzucanych naruszeń prawa i błędów w ustaleniach faktycznych przy badaniu przez Parlament fumus persecutionis

- 146 W zaskarżonych decyzjach Parlament wziął pod rozwagę immunitet przewidziany w art. 9 akapit pierwszy lit. b) protokołu nr 7, począwszy od pkt O, i kwestię, czy należy uchylić ten immunitet, począwszy od pkt Q. W szczególności stwierdził on w pkt T, że oskarżenie skierowane przeciwko skarżącym nie było w sposób oczywisty związane z ich obowiązkami poselskimi, lecz dotyczyło ich wcześniejszych funkcji w Katalonii. W pkt U wskazał on, że w związku z tymi samymi czynami wszczęto również postępowanie karne przeciwko innym osobom, niemającym statusu posłów do Parlamentu Europejskiego. W pkt V stwierdził, że czyny te zostały popełnione w 2017 r. i że przedmiotowe postępowanie karne wobec skarżących zostało wszczęte w czasie, gdy nabycie przez nich statusu członka Parlamentu było jeszcze hipotetyczne. W konsekwencji Parlament uznał w pkt W, że nie był w stanie wykazać, iż przedmiotowe postępowanie sądowe zostało wszczęte w celu zaszkodzenia działalności politycznej skarżących, a tym samym działalności tej instytucji.
- 147 Po pierwsze, skarżący podnoszą, że zaskarżone decyzje opierają się na naruszeniu prawa w odniesieniu do celu immunitetu parlamentarnego. Uważają oni, że Parlament błędnie uznał, że immunitet chroni posła wyłącznie przed postępowaniami sądowymi obejmującymi jego działania prowadzone w ramach wykonywania obowiązków parlamentarnych lub nierozzerwalnie z nimi

związanych. Doszedł on zatem do błędnego wniosku, że okoliczność, iż przedmiotowe postępowanie karne nie było związane z wykonywaniem przez nich obowiązków parlamentarnych, uzasadnia uchylenie ich immunitetu.

- 148 W tym względzie należy zauważyć, że w pkt S zaskarżonych decyzji powtórzono zasadę zawartą w pkt 3 komunikatu nr 11/2019, zgodnie z którą „[c]elem immunitetu parlamentarnego jest ochrona Parlamentu i jego posłów przed postępowaniami sądowymi dotyczącymi działań podejmowanych w ramach wykonywania obowiązków parlamentarnych i nierozzerwalnie związanych z tymi obowiązkami”.
- 149 Na wstępie należy przypomnieć, że immunitet, o którym mowa w art. 8 protokołu nr 7, chroni jedynie opinie lub stanowiska zajęte w głosowaniu przez członków Parlamentu w czasie wykonywania przez nich obowiązków parlamentarnych. Natomiast immunitet, o którym mowa w art. 9 wspomnianego protokołu, chroni tych członków w czasie trwania sesji Parlamentu, w tym w odniesieniu do okoliczności niemających związku z wykonywaniem obowiązków parlamentarnych. Zakres tego immunitetu nie został zakwestionowany w niniejszej sprawie. Bezsporne jest bowiem, że skarżący są objęci immunitetem przewidzianym w art. 9 akapit pierwszy lit. b) protokołu nr 7, nawet jeśli przedmiotowe postępowanie karne dotyczy działalności niezwiązanej z wykonywaniem obowiązków parlamentarnych.
- 150 Następnie, jeśli chodzi o ocenę istnienia *fumus persecutionis*, należy stwierdzić, że Parlament, niezależnie od niejednoznacznego brzmienia pkt S, nie ograniczył się do stwierdzenia, że czyny zarzucane skarżącym w ramach przedmiotowego postępowania karnego miały miejsce przed ich wyborem do Parlamentu, a zatem były pozbawione związku z działalnością prowadzoną w ramach ich obowiązków parlamentarnych. Parlament przyznał zresztą na rozprawie, że taka okoliczność nie może być decydująca dla oceny istnienia *fumus persecutionis*.
- 151 Stwierdzając brak *fumus persecutionis*, Parlament oparł się na różnych elementach, które rozpatrywane łącznie mogły jego zdaniem wykluczyć istnienie *fumus persecutionis*. Chodzi tu o okoliczność, że zarzucane czyny zostały popełnione w 2017 r., podczas gdy skarżący uzyskali status członka Parlamentu w dniu 13 czerwca 2019 r., ale także o okoliczności, że, po pierwsze, zarzuty zostały im postawione w dniu 21 marca 2018 r., czyli w chwili, gdy uzyskanie statusu posła do Parlamentu Europejskiego było hipotetyczne, a po drugie, zarzuty te dotyczyły również innych osób, które nie były członkami Parlamentu.
- 152 W związku z tym należy uznać, że ogólne twierdzenie zawarte w pkt S zaskarżonych decyzji nie zostało zrealizowane w tym znaczeniu, że wniosek o uchylenie immunitetu członka Parlamentu powinien zostać uwzględniony, jeżeli jego celem jest dalsze prowadzenie postępowania sądowego dotyczącego okoliczności niemających związku z wykonywaniem obowiązków parlamentarnych.
- 153 Argument dotyczący naruszenia prawa należy zatem oddalić.
- 154 Po drugie, skarżący utrzymują, że Parlament oparł swoją ocenę *fumus persecutionis* na błędzie w ustaleniach faktycznych dotyczących stanu zaawansowania przedmiotowego postępowania karnego. Podnoszą oni, że w pkt B zaskarżonych decyzji Parlament błędnie uznał, iż faza śledcza przedmiotowego postępowania karnego została w stosunku do nich zakończona, opierając się na dwóch postanowieniach Tribunal Supremo (sądu najwyższego), w tym na postanowieniu z dnia 25 października 2018 r., które ich nie dotyczyły.

155 Należy przypomnieć, że w pkt B zaskarżonych decyzji wskazano, co następuje:

„mając na uwadze, że czyny będące przedmiotem oskarżenia zostały popełnione w 2017 r.; mając na uwadze, że postanowienie o postawieniu zarzutów w tej sprawie zostało wydane w dniu 21 marca 2018 r. i utrzymane w mocy kolejnymi postanowieniami oddalającymi środki odwoławcze w postępowaniu apelacyjnym; mając na uwadze, że śledztwo zostało zakończone postanowieniem z dnia 9 lipca 2018 r., które zostało utrzymane w mocy w dniu 25 października 2018 r.; mając na uwadze, że postanowieniem z dnia 9 lipca 2018 r. stwierdzono, że [pierwszy/drugi skarżący/skarżąca] odmówił/a między innymi stawienia i postanowiono zawiesić postępowanie wobec nich i innych osób do czasu ich odnalezienia”.

156 Na rozprawie uściślono, po pierwsze, że pkt B zdanie trzecie, zgodnie z którym „śledztwo zostało zakończone postanowieniem z dnia 9 lipca 2018 r., które zostało utrzymane w mocy w dniu 25 października 2018 r.”, nie dotyczyło skarżących, lecz innych osób objętych przedmiotowym postępowaniem karnym, które nie odmówiły stawienia, a po drugie, stan przedmiotowego postępowania karnego wobec skarżących znalazł odzwierciedlenie w ostatnim zdaniu pkt B, w którym mowa o zawieszeniu postępowania. Uściślono również, że w stosunku do skarżących nie zakończono fazy śledczej postępowania karnego, gdyż zgodnie z prawem krajowym takiego zakończenia nie można zarządzić bez wysłuchania oskarżonych.

157 Skarżący mają zatem podstawy, by twierdzić, że w pkt B zaskarżonych decyzji dopuszczono się błędu co do okoliczności faktycznych lub przynajmniej braku jasności co do tego, czy faza śledcza przedmiotowego postępowania karnego została w stosunku do nich zakończona.

158 Zdaniem skarżących błąd ten miał wpływ na ocenę istnienia *fumus persecutionis*, ponieważ gdyby Parlament wiedział, że śledztwo wobec nich jest nadal w toku, mógłby uznać, że wydanie wobec nich europejskich nakazów aresztowania było nieproporcjonalne.

159 Jednakże z pkt B zaskarżonych decyzji jasno wynika, że postępowanie karne przeciwko wnoszącym odwołanie, bez względu na jego etap, zostało zawieszono z powodu odmowy przez skarżących stawienia się przed właściwymi organami oraz że to właśnie z powodu tej odmowy oraz okoliczności, że opuścili oni Królestwo Hiszpanii, zwrócono się o uchylenie ich immunitetu, tak aby można było rozważyć wykonanie wydanych wobec nich europejskich nakazów aresztowania. Wobec współoskarżonych, którzy się stawili, śledztwo zostało zakończone i wydano wyrok skazujący.

160 W tym kontekście nie wydaje się, aby błąd, a przynajmniej brak jasności zaskarżonych decyzji w odniesieniu do dokładnego etapu przedmiotowego postępowania karnego miał wpływ na rozpatrzenie wniosku o uchylenie immunitetu.

161 Z powyższego wynika, że zarzut szczegółowy oparty na błędach w ustaleniach faktycznych i naruszeniach prawa popełnionych przez Parlament przy ocenie *fumus persecutionis* należy oddalić jako bezzasadny.

– *W przedmiocie naruszenia zasad dobrej administracji i równości traktowania*

162 Skarżący podnoszą, że z naruszeniem utrwalonej praktyki Parlament nie stwierdził istnienia *fumus persecutionis*, podczas gdy: po pierwsze – oskarżenia były oczywiście bezzasadne, po drugie – wykazano istnienie wyraźnego zamiaru ukarania posłów za ich działalność polityczną, po trzecie – przedmiotowe nakazy aresztowania zostały wydane po raz trzeci ze względu na

kalkulacje polityczne władz hiszpańskich, po czwarte – wnioski o uchylenie immunitetu były motywowane chęcią uniemożliwienia im wykonywania mandatu poselskiego, po piąte – postępowanie zostało zainicjowane przez przeciwnika politycznego, po szóste – owo postępowanie zostało wszczęte wyłącznie przeciwko członkom Parlamentu, po siódme – istniały poważne wątpliwości co do poszanowania ich praw podstawowych w trakcie przedmiotowego postępowania karnego, po ósme – wielokrotnie apelowano o przykładowe ich ukaranie, a po dziewiąte – prokuratura złożyła pewne publiczne oświadczenia wobec mediów.

- 163 Skarżący utrzymują również, że Parlament pominął swoją praktykę, zgodnie z którą immunitetu nie należy uchylać, gdy państwa członkowskie inne niż to, z którego poseł został wybrany, stosują mniej surowe kary za zarzucane czyny, co przyznano w niniejszej sprawie. Parlament pominął również swą praktykę polegającą, po pierwsze, na nieuchylaniu immunitetu, w przypadku gdy postępowanie karne dotyczy oskarżeń związanych z pokojowymi manifestacjami i spotkaniami publicznymi, a po drugie, na nieuwzględnianiu ani daty popełnienia zarzucanych czynów, ani daty wszczęcia postępowania karnego.
- 164 Na wstępie należy przypomnieć, że instytucje są zobowiązane wykonywać swe kompetencje w zgodzie z ogólnymi zasadami prawa Unii, takimi jak zasada równości traktowania i zasada dobrej administracji. W świetle tych zasad instytucje te powinny uwzględnić decyzje wydane już w odniesieniu do podobnych wniosków i ze szczególną uwagą zbadać, czy w danym przypadku rozstrzygnięcie winno brzmieć podobnie. Niemniej jednak zasady równości traktowania i dobrej administracji muszą pozostawać w zgodzie z przestrzeganiem legalności (zob. wyrok z dnia 17 stycznia 2013 r., Gollnisch/Parlament, T-346/11 i T-347/11, EU:T:2013:23, pkt 109 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 165 W tym względzie zasada równości traktowania stoi na przeszkodzie w szczególności temu, by porównywalne sytuacje były traktowane w różny sposób, chyba że takie traktowanie jest obiektywnie uzasadnione (zob. wyrok z dnia 17 stycznia 2013 r., Gollnisch/Parlament, T-346/11 i T-347/11, EU:T:2013:23, pkt 110 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 166 W niniejszej sprawie, po pierwsze, w celu wykazania istnienia praktyki Parlamentu polegającej na odmowie uchylenia immunitetu posła, w sytuacji gdy jest on ścigany z powodu jego działalności politycznej, jeżeli ściganie to ma miejsce z inicjatywy przeciwnika politycznego lub gdy odnośne władze krajowe zażądały przykładowego ukarania tego posła, skarżący powołują się na komunikat nr 11/2003 z dnia 6 czerwca 2003 r. sporządzony przez Komisję Prawną i Rynku Wewnętrznego Parlamentu, wówczas odpowiedzialną za kwestie immunitetu, stanowiący syntezę wcześniejszej praktyki decyzyjnej Parlamentu. W komunikacie tym wskazano, że immunitet nie zostanie uchylony w przypadkach, gdy czyny, za które poseł jest ścigany, wchodzą w zakres jego działalności politycznej lub są z nią bezpośrednio związane. W komunikacie tym wyjaśniono również, że immunitet nie zostanie uchylony w przypadku *fumus persecutionis*, który jest zdefiniowany jako „domniemanie, że postępowanie sądowe przeciwko posłowi zostało wszczęte z zamiarem szkodzenia jego działalności politycznej”. Tytułem przykładu w komunikacie tym zawarto pewną liczbę wskazówek pozwalających domniemywać jego istnienie. Należy zauważyć, że komunikat ten został zastąpiony komunikatem nr 11/2019 z dniem jego opublikowania, to jest 19 listopada 2019 r. Zgodnie ze swym pkt 53 komunikat nr 11/2019 „zastępuje wszystkie poprzednie komunikaty i wszystkie inne dokumenty Komisji Prawnej [Parlamentu] dotyczące jego praktyk i zasad funkcjonowania w dziedzinie immunitetów”, w tym w szczególności komunikat nr 11/2003.

- 167 Po drugie, Parlament podnosi, że praktyka streszczona w komunikacie nr 11/2003 została zarzucona w kierunku ograniczenia przypadków, w których Parlament odmawia uchylenia immunitetu. Należy zauważyć, że komunikat nr 11/2019, podobnie jak poprzedni komunikat nr 11/2016, przyjęty w dniu 9 maja 2016 r., definiuje *fumus persecutionis* jako jedyny przypadek, w którym immunitet nie powinien zostać uchylony, nie precyzując kryteriów, które należy uwzględnić w celu wykazania jego istnienia, ani nie określając kategorii przypadków, w których należy domniemywać istnienie takiego *fumus*.
- 168 Po trzecie, w zakresie, w jakim skarżący powołują się na utrwaloną praktykę, zgodnie z którą Parlament odmawia uchylenia immunitetu, jeżeli celem przedmiotowego postępowania sądowego jest utrudnienie wykonywania obowiązków parlamentarnych posła, należy zauważyć, że istnienie tej praktyki nie jest kwestionowane i że to właśnie to podejście zostało przyjęte przez Parlament w niniejszej sprawie.
- 169 Po czwarte, w celu wykazania istnienia utrwalonej praktyki Parlamentu w odniesieniu do okoliczności, jakie należy uwzględnić w celu ustalenia *fumus persecutionis*, a bardziej ogólnie, w odniesieniu do przypadków, w których Parlament odmawia uchylenia immunitetu jednego z jego członków, skarżący poprzestają na powołaniu się na niektóre decyzje wydane przez Parlament, nie wykazując jednak, w jaki sposób mogłyby one udowodnić istnienie takiej praktyki.
- 170 Należy również zauważyć, że większość decyzji przywołanych przez skarżących została wydana w latach 1982–2003. Wpisują się one zatem w ramy praktyki streszczonej w komunikacie nr 11/2003, która została wyraźnie zarzucona przez Parlament i która zdaniem Parlamentu jest przestarzała. Skarżący powołują się jedynie na kilkanaście decyzji wydanych począwszy od 2004 r. Najnowszych, wydanych w trakcie kadencji 2014–2019, jest siedem. Cztery z nich to decyzje, którymi Parlament uchylił immunitet zainteresowanych posłów po stwierdzeniu braku *fumus persecutionis* i zostały przywołane przez skarżących w celu wykazania niekwestionowanej praktyki, o której mowa w pkt 168 powyżej.
- 171 Po piąte, jak podnosi Parlament, każda decyzja wydana w odpowiedzi na wniosek o uchylenie immunitetu jest nierozłącznie związana ze szczególnymi okolicznościami danego przypadku. I tak Parlament twierdzi, co nie zostało zakwestionowane, że zgodnie z jego wiedzą nigdy nie musiał rozpatrzyć wniosku o uchylenie immunitetu posła mającego na celu umożliwienie wykonania nakazu aresztowania wydanego w celu kontynuowania postępowania karnego wszczętego przed jego wyborem.
- 172 W świetle wszystkich tych okoliczności należy stwierdzić, że z zastrzeżeniem niekwestionowanej praktyki, o której mowa w pkt 168 powyżej i którą zastosowano w niniejszej sprawie, skarżący nie wykazali istnienia w dniu wydania zaskarżonych decyzji utrwalonej praktyki Parlamentu polegającej na odmowie uchylenia immunitetu w przypadkach wymienionych w pkt 162 i 163 powyżej. Zarzut szczegółowy dotyczący naruszenia zasad dobrej administracji i równości traktowania należy zatem oddalić.
- *W przedmiocie podnoszonych oczywistych błędów popełnionych w ocenie *fumus persecutionis**
- 173 Skarżący uważają, że Parlament mógł uchylić immunitet dopiero po wykluczeniu istnienia *fumus persecutionis*. Utrzymują oni, że Parlament popełnił oczywiste błędy w ocenie istnienia takiego *fumus persecutionis*, nie uwzględniając przekazanych mu przez nich dowodów. I tak Parlament, ich zdaniem, błędnie oparł swoją ocenę na „pierwotnym” postępowaniu karnym i pierwszych europejskich nakazów aresztowania, które zostały przecież uchylone, podczas gdy powinien był

wziąć pod uwagę postępowanie karne w chwili jego „ponownego wszczęcia”, czyli europejskie nakazy aresztowania z dnia 14 października i 4 listopada 2019 r. W ten sposób Parlament pominął wiele istotnych względów, w szczególności fakt, że od dnia 18 lipca 2018 r. nie obowiązywał już w stosunku do nich żaden europejski nakaz aresztowania oraz że ostatnie europejskie nakazy aresztowania zostały wydane dopiero po ich wyborze do Parlamentu, po niepowodzeniu działań organów hiszpańskich zmierzających do uniemożliwienia im kandydowania w wyborach, a następnie złożenia ślubowania. Jedynym celem tych nakazów jest uniemożliwienie im zasiadania w Parlamencie, podczas gdy są oni jedynymi przedstawicielami mniejszości katalońskiej.

- 174 W pierwszej kolejności, w zakresie, w jakim skarżący podnoszą, że Parlament popełnił błąd, oceniając istnienie *fumus persecutionis* w kontekście przedmiotowego postępowania karnego, a nie tylko europejskich nakazów aresztowania wydanych w październiku i listopadzie 2019 r., należy przypomnieć, że *fumus persecutionis* zostaje stwierdzony, gdy istnieją okoliczności faktyczne wskazujące na to, że postępowanie sądowe zostało wszczęte z zamiarem zaszkodzenia działalności politycznej posła. Tymczasem wspomniane powyżej europejskie nakazy aresztowania wpisują się właśnie w ramy przedmiotowego postępowania karnego wszczętego wobec skarżących, które zostało zawieszono z powodu ich odmowy stawienia się przed właściwymi organami krajowymi. Nakazy te mają bowiem na celu zatrzymanie wnoszących odwołanie w państwach członkowskich innych niż Królestwo Hiszpanii w celu przekazania ich organom tego państwa, tak aby można było podjąć przedmiotowe postępowanie karne. W związku z tym skarżący nie mają podstaw, by twierdzić, że Parlament popełnił błąd co do postępowania sądowego właściwego dla oceny istnienia *fumus persecutionis*.
- 175 Skarżący zarzucają również Parlamentowi, że nie uwzględnił okoliczności, iż wobec każdego z nich wydano dwa wcześniejsze europejskie nakazy aresztowania, jeden w listopadzie 2017 r., który został uchylony w następnym miesiącu, a drugi w marcu 2018 r., który został uchylony w lipcu 2018 r., i że w związku z tym od tego czasu nie byli już objęci europejskim nakazem aresztowania. Zdaniem skarżących okoliczność ta może świadczyć o tym, że europejskie nakazy aresztowania z dnia 14 października i 4 listopada 2019 r., wydane po ich wyborze do Parlamentu, miały na celu zaszkodzenie wykonywaniu przez nich obowiązków w Parlamencie.
- 176 W tym względzie z dyskusji na rozprawie wynika, że nienaturalnie długi okres pomiędzy czynami zarzucanymi członkowi Parlamentu a wszczęciem przeciwko niemu postępowania może, w braku względów uzasadniających, stanowić element istotny dla oceny *fumus persecutionis*. Mogłoby tak być również w przypadku, gdyby taki okres upłynął między uchyceniem pierwszego nakazu aresztowania a wydaniem nowego nakazu aresztowania.
- 177 Jednakże w niniejszej sprawie należy zauważyć, że okres między uchyceniem europejskich nakazów aresztowania wydanych w marcu 2018 r. a wydaniem europejskich nakazów aresztowania z dnia 14 października i 4 listopada 2019 r. wynosi mniej niż 16 miesięcy. Ponadto Królestwo Hiszpanii wskazało, że te ostatnie europejskie nakazy aresztowania zostały wydane po wyroku skazującym z dnia 14 października 2019 r. wydanym wobec innych oskarżonych, w świetle którego zarzuty oskarżenia przyjęte wobec skarżących zostały częściowo zmienione.
- 178 W tym kontekście skarżący nie mają podstaw, by twierdzić, że nie uwzględniając braku europejskich nakazów aresztowania w okresie od lipca 2018 r. do października lub listopada 2019 r., Parlament popełnił oczywisty błąd w ocenie.

- 179 W drugiej kolejności skarżący podnoszą, po pierwsze, że oskarżenia wobec nich są oczywiście bezzasadne. Są oni ścigani za nielegalne zorganizowanie referendum, co nie stanowi już przestępstwa w Hiszpanii. Powołują się oni również na oświadczenia i decyzje instytucji ochrony praw człowieka, opinie prawne, orzeczenia sądowe i deklaracje polityczne. Po drugie, skarżący podnoszą, że ustawodawstwo innych państw członkowskich karze zarzucane czyny mniej surowo lub nie kwalifikuje ich jako przestępstwa. Dodają oni, że w dniu wydania zaskarżonych decyzji w Hiszpanii trwała reforma mająca na celu ponowne zdefiniowanie, a nawet zniesienie przestępstwa buntu, a w dniu 22 czerwca 2021 r. ułaskawiono dziewięć osób skazanych ww. wyrokiem z dnia 14 października 2019 r. Dodają oni, że nie wszystkie osoby, których dotyczą rozpatrywane czyny, były ścigane.
- 180 W tym względzie należy zauważyć, że kwestia, czy w chwili złożenia wniosku przesłanki wymagane do uchylenia immunitetu zgodnie z art. 9 protokołu nr 7 były spełnione, jest odrębna od ustalenia, czy czyny zarzucane danemu posłowi zostały udowodnione, gdyż to należy do kompetencji organów państwa członkowskiego (zob. pkt 141 powyżej). Podobnie w ramach rozpatrywania wniosku o uchylenie immunitetu Parlament nie może wypowiadać się w przedmiocie celowości ścigania (zob. podobnie wyroki: z dnia 17 października 2018 r., Jalkh/Parlament, T-26/17, niepublikowany, EU:T:2018:690, pkt 83; z dnia 30 kwietnia 2019 r., Briois/Parlament, T-214/18, niepublikowany, EU:T:2019:266, pkt 47) i w tym kontekście nie może oceniać odpowiedniego charakteru przepisów prawa krajowego ustanawiających przestępstwa, za które zainteresowani posłowie zostali postawieni przed sądem.
- 181 Ponadto w niniejszej sprawie bezsporne jest, że skarżący zostali oskarżeni o popełnienie przestępstw przewidzianych w Ley Orgánica del Código Penal (kodeksie karnym), obowiązującym zarówno w dniu popełnienia zarzucanych czynów, jak i w dniu wydania zaskarżonych decyzji.
- 182 Z powyższego wynika, że ponieważ argumenty wymienione w pkt 179 powyżej zmierzają do podważenia prawdziwości czynów zarzucanych skarżącym, ich kwalifikacji w świetle hiszpańskiej ustawy karnej oraz kwestii, czy czyny te uzasadniały wszczęcie wobec nich postępowania karnego, argumenty te są bezskuteczne i z tego względu należy je oddalić.
- 183 W trzeciej kolejności, jak stwierdzono w pkt 151 powyżej, w celu stwierdzenia braku fumus persecutionis Parlament oparł się na kilku elementach rozpatrywanych łącznie, a mianowicie na okoliczności, że zarzucane czyny zostały popełnione w 2017 r., podczas gdy skarżący uzyskali status członka Parlamentu w dniu 13 czerwca 2019 r., oraz na okolicznościach, po pierwsze, że zarzuty zostały im postawione w dniu 21 marca 2018 r., to znaczy w chwili, gdy nabycie statusu posła do Parlamentu Europejskiego było hipotetyczne, a po drugie, że zarzuty te dotyczyły również innych osób, które nie były członkami Parlamentu.
- 184 W ten sposób Parlament uznał, że okoliczności te, rozpatrywane łącznie, mogły wykluczyć wszelkie podejrzenia dotyczące fumus persecutionis, pomimo dowodów przedstawionych przez skarżących. Wynika z tego, że ich argument dotyczący tego, iż Parlament uchylił ich immunitet bez wykluczenia istnienia fumus persecutionis, nie znajduje oparcia w faktach i z tego powodu należy go oddalić.
- 185 Następnie w zakresie, w jakim skarżący zarzucają Parlamentowi, że nie zbadał podnoszonych nieprawidłowości, które ich zdaniem miały wpływ na przedmiotowe postępowanie karne, należy przypomnieć, że w ramach oceny istnienia fumus persecutionis do Parlamentu nie należy ocena zgodności z prawem aktów przyjętych przez organy sądowe w toku danego postępowania,

ponieważ kwestia ta należy do wyłącznej kompetencji organów krajowych (zob. pkt 126 powyżej). Ponadto skarżący rzeczywiście zwrócili się do tych organów. Niemniej jednak nie można wykluczyć, że w ramach przysługujących mu bardzo szerokich uprawnień dyskrecjonalnych Parlament może oprzeć się na pewnych okolicznościach faktycznych powołanych na poparcie tych nieprawidłowości w celu stwierdzenia istnienia przypadku *fumus persecutionis*.

186 W niniejszej sprawie należy uznać, że skarżący nie wykazali, iż opierając się na okolicznościach przypomnianych w pkt 183 powyżej w celu wykluczenia istnienia *fumus persecutionis*, Parlament popełnił oczywisty błąd w ocenie. W szczególności, w świetle tych okoliczności, fakty, że po pierwsze, skarżący są ścigani z powodu swojej krajowej działalności politycznej, po drugie, że w trakcie lub w wyniku przedmiotowego postępowania karnego mogliby zostać czasowo pozbawieni możliwości wykonywania swojego mandatu lub nawet go utracić, po trzecie, że hiszpańska partia VOX wykonywała *actio popularis* w przedmiotowym postępowaniu karnym, oraz po czwarte, że byli oni przedmiotem pewnych negatywnych oświadczeń publicznych, wzywających w szczególności do ich przykładowego ukarania, nie mogą podważyć tego wniosku. To samo dotyczy twierdzeń skarżących mających na celu podważenie bezstronności organów sądowych biorących udział w przedmiotowym postępowaniu karnym. Wreszcie, w celu wykazania istnienia oczywistego błędu popełnionego przez Parlament przy ocenie *fumus persecutionis*, skarżący nie mogą skutecznie powoływać się na wydarzenia, które miały miejsce po wydaniu zaskarżonych decyzji, takie jak okoliczność, że oni i ich doradcy byli szpiegowani przez władze hiszpańskie, i komunikat centralnej komisji wyborczej z dnia 3 listopada 2022 r.

187 W konsekwencji należy oddalić zarzut szósty w zakresie, w jakim dotyczy on błędów w ustaleniach faktycznych i naruszeń prawa przy badaniu przez Parlament *fumus persecutionis*, oraz zarzut siódmy.

W przedmiocie zarzutu ósmego, dotyczącego naruszenia zasad dobrej administracji i równości traktowania w zakresie, w jakim Parlament odmówił zastosowania przepisów art. 9 ust. 7 regulaminu

188 Skarżący podnoszą, że Parlament bezpodstawnie odstąpił od swojej praktyki, zgodnie z którą, jeżeli istnieje ryzyko zatrzymania posła bez skazania, Parlament albo odmawia uchylenia immunitetu, albo stosuje art. 9 ust. 7 regulaminu.

189 Parlament i Królestwo Hiszpanii twierdzą, że zarzut ósmy jest bezzasadny.

190 W celu wykazania nieprzestrzegania przez Parlament wcześniejszej praktyki polegającej na nieuchylaniu immunitetu lub na stosowaniu art. 9 ust. 7 regulaminu w przypadkach, w których istnieje ryzyko, że jeden z jego członków zostanie zatrzymany bez uprzedniego skazania, skarżący powołują się na pewne decyzje wydane przez Parlament w przedmiocie immunitetu w latach 1984–2011.

191 Jednakże, po pierwsze, skarżący poprzestają na powołaniu się na te decyzje, nie wykazując, w jaki sposób miałyby one dowieść istnienia podnoszonej praktyki w dniu wydania zaskarżonych decyzji.

192 Po drugie, skarżący nie wykazali, w jaki sposób wspomniane decyzje odnoszą się do sytuacji porównywalnych z ich sytuacją. W tym względzie należy stwierdzić, że w niniejszej sprawie wnioski o uchylenie immunitetu mają na celu umożliwienie wykonania europejskich nakazów aresztowania, które zostały wydane po odmowie przez skarżących stawiennictwa przed właściwymi organami hiszpańskimi. Mają one zatem na celu umożliwienie zatrzymania

skarżących w celu przekazania ich organom hiszpańskim, tak aby przedmiotowe postępowanie karne mogło być kontynuowane. Tymczasem żadna z przywołanych decyzji nie odnosi się do takiej sytuacji.

193 W konsekwencji zarzut ósmy należy oddalić.

W przedmiocie zarzutu czwartego, dotyczącego zasadniczo naruszenia prawa do bycia wysłuchanym

194 Zarzut czwarty dzieli się zasadniczo na dwie części.

195 W części pierwszej skarżący utrzymują, że nie zostali wysłuchani w przedmiocie kilku dokumentów, do których nie mieli dostępu. Skarżący dodają, że nie można wykluczyć, iż dokumenty te miały decydujący wpływ na zaskarżone decyzje. W drugiej części zarzutu skarżący podnoszą, że przewodniczący Komisji Prawnej naruszył ich prawo do bycia wysłuchanym podczas ich przesłuchania oraz że sprawozdawca nie był obecny podczas uwag wstępnych pierwszego skarżącego. W replice skarżący utrzymują, że stanowisko Parlamentu zawarte w jego pismach, dotyczące niedopuszczalności załącznika 44 do skargi, mianowicie uwag skarżących przedłożonych Komisji Prawnej w dniu 15 lutego 2021 r., wydaje się wskazywać, że nie zostały one uwzględnione, chociaż mogły mieć wpływ na rozstrzygnięcie wniosków o uchylenie immunitetu.

196 Parlament i Królestwo Hiszpanii kwestionują te argumenty.

197 Zgodnie z art. 41 ust. 2 lit. a) karty praw podstawowych prawo do dobrej administracji obejmuje prawo każdego do bycia wysłuchanym, zanim zostaną podjęte indywidualne środki mogące negatywnie wpłynąć na jego sytuację. Prawo to, będące częścią prawa do obrony, stanowi podstawową zasadę prawa Unii (zob. podobnie wyrok z dnia 18 czerwca 2020 r., Komisja/RQ, C-831/18 P, EU:C:2020:481, pkt 64, 65 i przytoczone tam orzecznictwo). Gwarantuje ono każdej osobie możliwość, przed wydaniem dotyczącej jej decyzji, przedstawienia w skuteczny sposób swojego stanowiska w kwestii prawdziwości i znaczenia faktów i okoliczności, na podstawie których decyzja ta jest wydawana (zob. wyrok z dnia 17 stycznia 2013 r., Gollnisch/Parlament, T-346/11 i T-347/11, EU:T:2013:23, pkt 176 i przytoczone tam orzecznictwo).

198 Zgodnie z orzecznictwem naruszenie prawa do obrony, a w szczególności prawa do bycia wysłuchanym, prowadzi do stwierdzenia nieważności decyzji wydanej po zakończeniu danego postępowania tylko wówczas, gdy w braku tego naruszenia postępowanie mogłoby doprowadzić do odmiennego rezultatu. W tym względzie nie można zobowiązać strony skarżącej, która powołuje się na naruszenie jej prawa do obrony, do wykazania, że decyzja danej instytucji Unii miałaby inną treść, lecz jedynie, że taka hipoteza nie jest całkowicie wykluczona. Ocena tej kwestii powinna ponadto zostać dokonana na podstawie szczególnych okoliczności faktycznych i prawnych każdego przypadku (zob. podobnie wyrok z dnia 18 czerwca 2020 r., Komisja/RQ, C-831/18 P, EU:C:2020:481, pkt 105–107 i przytoczone tam orzecznictwo).

199 To właśnie w świetle tych zasad należy dokonać oceny obu części zarzutu czwartego.

– *W przedmiocie części pierwszej, opartej na braku dostępu skarżących do trzech dokumentów*

- 200 Po pierwsze, skarżący podnoszą, że nie zostali wysłuchani w przedmiocie postanowienia z dnia 25 października 2018 r., na którym Parlament oparł się, aby błędnie uznać, że śledztwo zostało zakończone, a które nie znajdowało się w aktach sprawy.
- 201 W tym względzie należy przypomnieć, że postanowienie to nie dotyczy skarżących, lecz innych osób objętych przedmiotowym postępowaniem karnym, które nie odmówiły stawiennictwa (zob. pkt 156 powyżej).
- 202 Ponadto uznano już, że nie wydaje się, aby błąd lub przynajmniej brak jasności zaskarżonych decyzji w odniesieniu do dokładnego etapu przedmiotowego postępowania karnego miał wpływ na rozpatrzenie wniosku o uchylenie immunitetu (zob. pkt 160 powyżej).
- 203 Wynika z tego, że nawet przy założeniu, iż możliwe jest stwierdzenie naruszenia prawa do bycia wysłuchanym w zakresie, w jakim skarżącym nie umożliwiono przedstawienia uwag w przedmiocie tego postanowienia, naruszenie to nie mogłoby uzasadniać stwierdzenia nieważności zaskarżonych decyzji.
- 204 Po drugie, skarżący podnoszą, że nie mogli zająć stanowiska w przedmiocie argumentów przedstawionych przez Królestwo Hiszpanii w skierowanych do Parlamentu powiadomieniach z dnia 11 czerwca 2014 r. i 30 września 2020 r. dotyczących organu właściwego w dziedzinie wniosków o uchylenie immunitetu posła (zob. pkt 81 i 82 powyżej), które nie zostały im przekazane.
- 205 Jednakże bezsporne jest, że zgodnie z orzecznictwem krajowym to izba karna Tribunal Supremo (sądu najwyższego) jest właściwa do złożenia wniosku o uchylenie immunitetu posła wybranego z Królestwa Hiszpanii (zob. pkt 84 powyżej). Wynika z tego, że skarżący nie wykazali, iż zaskarżone decyzje mogłyby mieć inną treść, gdyby zostali oni wysłuchani w przedmiocie wyżej wymienionych powiadomień Królestwa Hiszpanii.
- 206 Po trzecie, skarżący podnoszą, że pomimo złożenia wniosku nie mieli dostępu do „zwyczajowego komunikatu dla członków Komisji [Prawnej]” sporządzonego przez sprawozdawcę, przewidzianego w komunikacie tej komisji z dnia 10 lutego 2015 r., który składał się ze streszczenia głównych okoliczności faktycznych dotyczących każdej sprawy dotyczącej immunitetu sporządzonej przez sprawozdawcę oraz pełnej listy otrzymanych dokumentów.
- 207 Parlament twierdzi jednak, co nie zostało zakwestionowane, że w niniejszej sprawie nie sporządzono żadnego „zwyczajowego komunikatu”, ponieważ był on przewidziany w komunikacie z dnia 10 lutego 2015 r., zastąpionym komunikatem nr 11/2019, w którym nie ma już o nim mowy.
- 208 Po czwarte, w następstwie złożenia odpowiedzi na skargę i załączników do niej skarżący podnoszą w replice, że nie mieli dostępu do komunikatu nr 1/20, czyli do pisma przewodniego przekazującego członkom Komisji Prawnej wnioski o uchylenie immunitetu pierwszego i drugiego skarżących, do którego załączono wyciąg z wyroku Tribunal Supremo (sądu najwyższego) z dnia 14 października 2019 r. skazującego osoby objęte przedmiotowym postępowaniem karnym, które nie odmówiły stawiennictwa.

- 209 W tym względy należy zauważyć, że do wniosków o uchylenie immunitetu skarżących dołączono szereg załączników, wskazanych w postanowieniach wymienionych w pkt 11 i 15 powyżej, w tym ww. wyrok Tribunal Supremo (sądu najwyższego) z dnia 14 października 2019 r. Bezsporne jest, że skarżący mogli przedstawić uwagi w przedmiocie tych dokumentów, które stanowiły część dostępnych skarżącym akt dotyczących uchylenia immunitetu. Komunikat nr 1/20, będący zwykłym pismem przewodnim, nie wnosi żadnego istotnego elementu do dokumentów, co do których skarżący powinni byli mieć możliwość przedstawienia uwag. W związku z tym, nawet przy założeniu, że komunikat nr 1/20 nie został podany do wiadomości skarżących, co jest kwestionowane przez Parlament, okoliczność taka nie ma żadnego wpływu na rozstrzygnięcie zaskarżonych decyzji. Argument ten należy zatem oddalić bez potrzeby orzekania w przedmiocie zarzutu niedopuszczalności podniesionego przez Parlament.
- 210 Należy zatem oddalić część pierwszą zarzutu czwartego.
- *W przedmiocie części drugiej, opartej na naruszeniu prawa do udzielenia wyjaśnień podczas wysłuchania skarżących*
- 211 Artykuł 9 ust. 6 akapit trzeci regulaminu stanowi, że przewodniczący Komisji Prawnej zaprasza posła, którego dotyczy wniosek o uchylenie immunitetu, do udzielenia wyjaśnień oraz że poseł może zrezygnować z prawa do udzielenia wyjaśnień. Należy również zauważyć, że zgodnie z pkt 20 komunikatu nr 11/2019, zawartym w części „Wysłuchania”, poseł, którego immunitetu sprawa dotyczy, lub poseł będący jego reprezentantem może zabrać głos dopiero podczas wysłuchania, które jest fakultatywne. Może on przedstawić uwagi wstępne nieprzekraczające 15 minut, po których następują krótkie odpowiedzi na pytania członków tej komisji. Ponadto, pod nagłówkiem „Czas wypowiedzi”, pkt 11 tego komunikatu stanowi, że ze względu na ograniczony czas, jakim dysponuje Komisja Prawna na rozpatrzenie spraw dotyczących immunitetu, czas wypowiedzi jest ściśle regulowany przez przewodniczącego. W pkt 13 uściślono również, że w przypadku wysłuchania członkowie Komisji Prawnej inni niż sprawozdawca mogą włączyć interweniować w celu zadawania pytań.
- 212 W niniejszej sprawie skarżący zarzucają przewodniczącemu Komisji Prawnej, że ściśle przestrzegał zasad przedstawionych w pkt 211 powyżej, podczas gdy złożoność rozpatrywanych spraw uzasadniała odstępstwo od tych zasad, a sprawozdawca nie był obecny podczas uwag wstępnych pierwszego skarżącego.
- 213 W tym względy bezsporne jest, że każdy ze skarżących dysponował piętnastoma minutami na przedstawienie uwag wstępnych i że mogli odpowiedzieć na pytania zadane przez członków Komisji Prawnej, zgodnie z zasadami ustanowionymi w komunikacie nr 11/2019.
- 214 Należy również przypomnieć, że skarżący wielokrotnie przekazywali Komisji Prawnej swoje uwagi wraz z dowodami, które uważali za istotne dla rozpatrzenia wniosków o uchylenie immunitetu. Tą samą drogą mogli oni zatem skorzystać z prawa do udzielenia wyjaśnień, przedstawiając swoje stanowisko w toku postępowania. W tym względy nie zostało wykazane ani nie wynika z uwag Parlamentu dotyczących formalnego złożenia załącznika A44, na który składają się uwagi wraz z załącznikami przedstawione przez skarżących członkom Komisji Prawnej w dniu 15 lutego 2021 r., że komisja ta nie uwzględniła tego załącznika przed wydaniem zaskarżonych decyzji.
- 215 Co się tyczy okoliczności, że sprawozdawca nie był fizycznie obecny, gdy pierwszy skarżący przedstawiał swoje uwagi wstępne na posiedzeniu Komisji Prawnej w dniu 14 stycznia 2021 r., nie wyjaśniono, w jaki sposób taki fakt miałby być sprzeczny z wewnętrznymi przepisami Parlamentu

lub naruszać prawo do udzielenia wyjaśnień. Ponadto Parlament wskazuje, co nie zostało zakwestionowane, że na początku tego posiedzenia sprawozdawca uczestniczył w nim zdalnie – do czasu, gdy problem techniczny skłonił go do fizycznego uczestnictwa.

- 216 Z powyższego wynika, że należy oddalić część drugą zarzutu jako bezzasadną.
- 217 W związku z tym skarżący nie mają podstaw, by twierdzić, że ich prawo do udzielenia wyjaśnień zostało naruszone. W konsekwencji i w każdym razie należy również oddalić zarzut szczegółowy dotyczący naruszenia prawa dostępu do dokumentów i prawa do skutecznej ochrony sądowej, który – w braku jakichkolwiek argumentów skarżących w tym względzie – opiera się wyłącznie na podnoszonym naruszeniu prawa do udzielenia wyjaśnień.
- 218 W konsekwencji należy oddalić zarzut czwarty.

W przedmiocie zarzutu trzeciego, dotyczącego naruszenia zasady bezstronności

- 219 Zarzut trzeci opiera się na podnoszonym naruszeniu zasady bezstronności przewidzianej w art. 41 ust. 1 karty praw podstawowych, z którego wynika również naruszenie art. 15 TFUE, a także art. 39 ust. 2 oraz art. 47 i 48 karty praw podstawowych. Zarzut trzeci składa się z czterech części, z których pierwsza dotyczy nieprawidłowości polegającej na wyznaczeniu jednego sprawozdawcy w trzech sprawach dotyczących immunitetu, druga – braku bezstronności sprawozdawcy, a trzecia – braku bezstronności przewodniczącego Komisji Prawnej. W części czwartej skarżący podnoszą, że prowadzenie prac tej komisji przy drzwiach zamkniętych ogranicza im możliwość wykazania wpływu stronniczości sprawozdawcy i przewodniczącego wspomnianej komisji na zaskarżone decyzje.
- 220 Parlament, popierany przez Królestwo Hiszpanii, kwestionuje tę argumentację.
- 221 Na wstępie, w pierwszej kolejności, należy przypomnieć, że instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii są zobowiązane do przestrzegania praw podstawowych gwarantowanych przez prawo Unii, wśród których znajduje się prawo do dobrej administracji ustanowione w art. 41 karty praw podstawowych.
- 222 Artykuł 41 karty praw podstawowych stanowi między innymi w ust. 1, że każdy ma prawo do bezstronnego i sprawiedliwego rozpatrzenia swojej sprawy przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii. Prawo to odzwierciedla zasadę ogólną prawa Unii (zob. podobnie wyrok z dnia 20 grudnia 2017 r., Hiszpania/Rada, C-521/15, EU:C:2017:982, pkt 88, 89). Wymóg bezstronności, który ciąży w ten sposób na tych instytucjach, organach i jednostkach organizacyjnych w wykonywaniu ich zadań, ma na celu zapewnienie równego traktowania leżącego u podstaw Unii (zob. wyrok z dnia 27 marca 2019 r., August Wolff i Remedia/Komisja, C-680/16 P, EU:C:2019:257, pkt 26 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 223 Wymóg ten w szczególności służy zapobieganiu sytuacjom potencjalnego konfliktu interesów w przypadku urzędników i pracowników działających w imieniu instytucji, organów i jednostek organizacyjnych. Ze względu na fundamentalne znaczenie gwarancji niezależności i nieskazitelnosci, jeśli chodzi zarówno o wewnętrzne funkcjonowanie, jak i zewnętrzny wizerunek instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii, wymóg bezstronności dotyczy każdej sytuacji, którą urzędnik mający zająć stanowisko w sprawie winien w rozsądny sposób postrzegać

jako sytuację mogącą wywoływać u osób trzecich wrażenie, że może ona wpłynąć na jego niezależność w danej kwestii (zob. wyrok z dnia 27 marca 2019 r., August Wolff i Remedia/Komisja, C-680/16 P, EU:C:2019:257, pkt 26 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 224 Taki wymóg bezstronności dotyczy również członków Parlamentu biorących udział w przyjmowaniu decyzji wchodzących w zakres funkcji administracyjnych Parlamentu (zob. podobnie wyroki: z dnia 7 listopada 2019 r., ADDE/Parlament, T-48/17, EU:T:2019:780, pkt 61; z dnia 12 października 2022 r., Vasallo Andrés/Parlament, T-496/21, niepublikowany, EU:T:2022:628, pkt 20–24).
- 225 Jeżeli chodzi o decyzje o charakterze politycznym, którymi Parlament rozstrzyga wnioski o uchylenie immunitetu (zob. pkt 112 powyżej), należy przypomnieć, że mogą one zmienić w istotny sposób indywidualną sytuację prawną danego posła poprzez zniesienie ochrony, jaką przyznaje mu ten immunitet, i że w tym zakresie mogą one być przedmiotem skargi o stwierdzenie nieważności. W tym kontekście, jak zauważył wiceprezes Trybunału w postanowieniu z dnia 24 maja 2022 r., Puigdemont i Casamajó i in./Parlament i Hiszpania [C-629/21 P(R), EU:C:2022:413, pkt 192], procedurze mogącej prowadzić do wydania takiej decyzji muszą koniecznie towarzyszyć wystarczające gwarancje indywidualne.
- 226 Parlament ustanowił zatem etap badania wniosku o uchylenie immunitetu powierzonego właściwej komisji, w tym przypadku Komisji Prawnej, której zadaniem jest przygotowanie projektu decyzji poddanego pod głosowanie na posiedzeniu plenarnym. Należy stwierdzić, że w ramach tego etapu badania wniosku o uchylenie immunitetu zainteresowanemu posłowi przysługują, zgodnie z wewnętrznymi przepisami Parlamentu, prawa przewidziane w art. 41 ust. 2 karty praw podstawowych, które obejmują prawo do bycia wysłuchanym, prawo dostępu do swoich akt oraz obowiązek uzasadnienia przez Parlament jego decyzji. Na tym etapie zainteresowanemu posłowi powinno również przysługiwać przewidziane w art. 41 ust. 1 karty praw podstawowych prawo do bezstronnego i sprawiedliwego rozpatrzenia jego sprawy, co Parlament przyznał w swoich pismach oraz na rozprawie. Ten wymóg bezstronności musi jednak koniecznie uwzględniać fakt, że posłowie będący członkami wspomnianej komisji z definicji nie są politycznie neutralni, co odróżnia ich od urzędników i pracowników działających w imieniu instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii.
- 227 W drugiej kolejności wymóg bezstronności obejmuje z jednej strony subiektywną bezstronność, rozumianą w ten sposób, że żaden pracownik danej instytucji zajmujący się sprawą nie może w jakikolwiek sposób okazywać stronniczości lub osobistych uprzedzeń, a z drugiej strony obiektywną bezstronność, rozumianą w ten sposób, że po stronie instytucji muszą istnieć dostateczne gwarancje, by wykluczyć w tym względzie wszelkie uzasadnione wątpliwości (zob. podobnie wyrok z dnia 25 lutego 2021 r., Dalli/Komisja, C-615/19 P, EU:C:2021:133, pkt 112 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 228 To właśnie w świetle tych rozważań należy rozpatrzyć zarzut trzeci.
- *W przedmiocie części pierwszej, opartej na wyznaczeniu jednego sprawozdawcy dla trzech spraw*
- 229 W części pierwszej skarżący podnoszą, że Parlament powołał, w sposób niejawni i bez uzasadnienia, jednego sprawozdawcę w celu rozpatrzenia trzech wniosków o uchylenie immunitetu, co stanowi naruszenie pkt 6 i 8 komunikatu nr 11/2019. Ich zdaniem

niedochowanie tego istotnego wymogu formalnego stanowi naruszenie ich prawa, zagwarantowanego w art. 41 ust. 1 karty praw podstawowych, do bezstronnego i sprawiedliwego rozpatrzenia ich sprawy.

- 230 W tym względzie należy przypomnieć, że art. 9 regulaminu, zatytułowany „Procedury dotyczące immunitetu”, przewiduje, że wnioski o uchylenie immunitetu, jeśli są ogłaszane na posiedzeniu plenarnym, są przekazywane właściwej komisji, której zadaniem jest przedstawienie wniosku dotyczącego uzasadnionej decyzji, po umożliwieniu zainteresowanemu posłowi udzielenia wyjaśnień oraz po zwróceniu się w razie potrzeby o informacje i wyjaśnienia do zainteresowanego organu. Wspomniany art. 9 przewiduje również w ust. 11, że komisja rozpatruje kwestie dotyczące immunitetów z zachowaniem najwyższej poufności. Ponadto, na podstawie art. 9 ust. 13 właściwa komisja określa zasady stosowania tego artykułu, a zatem procedurę, jaką należy zastosować w celu sporządzenia projektu decyzji, który ma zostać przedłożony Parlamentowi na posiedzeniu plenarnym.
- 231 W tym kontekście Komisja Prawna przyjęła komunikat nr 11/2019, który zawiera normy postępowania stanowiące wskazówki dla praktyki, którą zamierza stosować przy rozpatrywaniu wniosków o uchylenie immunitetu (wyrok z dnia 1 grudnia 2021 r., Jalkh/Parlament, T-230/21, niepublikowany, EU:T:2021:848, pkt 44; zob. również, analogicznie, wyrok z dnia 12 lutego 2020 r., Bilde/Parlament, T-248/19, niepublikowany, EU:T:2020:46, pkt 24).
- 232 Punkt 6 komunikatu nr 11/2019 przewiduje, że właściwa komisja wyznacza sprawozdawcę dla „każdego wniosku o uchylenie immunitetu”. Zgodnie z pkt 7 tego komunikatu do każdej grupy politycznej należy wyznaczenie posła, który pełni funkcję stałego sprawozdawcy w sprawach dotyczących immunitetu i pełni funkcję koordynatora, „aby zapewnić, że sprawy dotyczące immunitetu będą rozpatrywane przez doświadczonych posłów”. Punkt 8 tego komunikatu stanowi, że w każdej sprawie dotyczącej immunitetu funkcja sprawozdawcy jest pełniona na zasadzie równej rotacji między grupami politycznymi, przy czym sprawozdawca nie może należeć do tej samej grupy politycznej ani być wybrany w tym samym państwie członkowskim co poseł, którego immunitetu sprawa dotyczy.
- 233 Wynika z tego, że – co potwierdzono na rozprawie – każda grupa polityczna Parlamentu wyznacza spośród swoich członków zasiadających w Komisji Prawnej stałego sprawozdawcę do spraw immunitetu. Ponieważ Parlament liczy w kadencji parlamentarnej 2019–2024 siedem grup politycznych, w ten sposób wyznaczono siedmiu posłów do pełnienia funkcji sprawozdawcy w sprawach dotyczących immunitetu. Komisja Prawna powierza każdy wniosek o uchylenie immunitetu jednemu z tych sprawozdawców zgodnie z systemem rotacji ustalonym w sposób równy między grupami politycznymi, od którego co do zasady odstępuje się tylko w przypadku wyłączenia sprawozdawcy z danej grupy, w którym to przypadku sprawa zostaje przekazana sprawozdawcy wyznaczonemu przez następną grupę polityczną.
- 234 W niniejszej sprawie na wstępie należy zauważyć, że skarżący utrzymują, iż wyznaczenie jednego sprawozdawcy do zbadania trzech wniosków o uchylenie immunitetu, ich zdaniem z naruszeniem pkt 6 i 8 komunikatu nr 11/2019, narusza ich prawo, zagwarantowane w art. 41 ust. 1 karty praw podstawowych, do bezstronnego i sprawiedliwego rozpatrzenia ich sprawy. Tymczasem, z zastrzeżeniem kwestii bezstronności wyznaczonego sprawozdawcy, która zostanie zbadana w ramach drugiej części zarzutu, nie przedstawiają oni żadnego dowodu w celu wykazania, w jaki sposób podnoszone naruszenie wspomnianych punktów komunikatu nr 11/2019 mogłoby stanowić naruszenie tego prawa.

- 235 Następnie, co się tyczy zarzucanego naruszenia pkt 6 komunikatu nr 11/2019, należy zauważyć, że sprawozdawcę, wprawdzie tego samego, wyznaczono dla każdego wniosku o uchylenie immunitetu. Zasada zawarta w tym punkcie była więc przestrzegana.
- 236 Jeśli chodzi o zasadę równej rotacji funkcji sprawozdawcy zawartą w pkt 8 komunikatu nr 11/2019, nie można jej interpretować w ten sposób, że stoi ona na przeszkodzie wyznaczeniu jednego sprawozdawcy w celu zbadania kilku powiązanych ze sobą spraw dotyczących immunitetu, w sytuacji gdy – jak ma to miejsce w niniejszej sprawie – wnioski o uchylenie immunitetu dotyczą posłów objętych tym samym postępowaniem karnym.
- 237 Co więcej, nawet przy założeniu, że doszło do naruszenia pkt 8 komunikatu nr 11/2019, należy przypomnieć, że wśród przepisów regulujących procedury wewnętrzne instytucji należy odróżnić te przepisy, na których naruszenie nie mogą powoływać się osoby fizyczne i prawne, ponieważ dotyczą one wyłącznie wewnętrznych zasad funkcjonowania instytucji, które to zasady nie mogą mieć wpływu na ich sytuację prawną, od przepisów, na których naruszenie można się powołać, ponieważ tworzą one prawa i są czynnikiem pewności prawa dla tych osób (zob. wyrok z dnia 28 listopada 2019 r., Portigon/CRU, T-365/16, EU:T:2019:824, pkt 135 i przytoczone tam orzecznictwo; zob. także podobnie wyroki: z dnia 7 maja 1991 r., Nakajima/Rada, C-69/89, EU:C:1991:186, pkt 49, 50; z dnia 17 stycznia 2013 r., Gollnisch/Parlament, T-346/11 i T-347/11, EU:T:2013:23, pkt 132). Tymczasem wspomniany pkt 8 nie ustanawia prawa na rzecz tych posłów ani nie stanowi czynnika zapewniającego im pewność prawa. Ma on bowiem na celu zorganizowanie wewnętrznego funkcjonowania Parlamentu poprzez zapewnienie równego traktowania grup politycznych w jego ramach. Chodzi zatem o środek czysto wewnętrznej organizacji, którego naruszenie nie może wpłynąć na zgodność z prawem zaskarżonych decyzji.
- 238 Należy zatem oddalić część pierwszą zarzutu trzeciego.
- *W przedmiocie części drugiej zarzutu trzeciego, opartej na braku bezstronności sprawozdawcy*
- 239 W drugiej części zarzutu skarżący podnoszą, że Parlament naruszył istotny wymóg proceduralny, wyznaczając całkowicie stronniczego sprawozdawcę. Sprawozdawca jest bowiem członkiem tej samej grupy politycznej w Parlamencie, do której należą posłowie wybrani z Królestwa Hiszpanii, będący członkami hiszpańskiej partii politycznej VOX, czyli grupy Europejskich Konserwatystów i Reformatorów (EKR). Partia VOX doprowadziła zaś, obok Ministerio fiscal (prokuratury) i Abogado del Estado (rzecznika interesów państwa), do wszczęcia przeciwko skarżącym postępowania karnego, w ramach którego wniesiono o uchylenie ich immunitetu. Partia ta okazuje szczególną wrogość wobec skarżących. Skarżący dodają, że sprawozdawca okazywał swoją stronniczość przed przyjęciem zaskarżonych decyzji i po ich przyjęciu. I tak zorganizował on w Parlamencie spotkanie z tą hiszpańską partią, któremu przewodniczył i podczas którego wypowiadał się w sposób szczególnie wrogi wobec skarżących. Ten brak bezstronności potwierdzają oświadczenia sprawozdawcy złożone po wydaniu zaskarżonych decyzji oraz reakcje hiszpańskiej partii VOX. Skarżący powołują się również na więzy przyjaźni między sprawozdawcą a członkami partii VOX.
- 240 Skarżący wyjaśnili na rozprawie, że kwestionują przede wszystkim subiektywną bezstronność sprawozdawcy, zaznaczając jednocześnie, że przedstawione dowody wykazują przynajmniej uchybienie obowiązkowi bezstronności obiektywnej.

- 241 Na wstępie należy zauważyć, że nie jest kwestionowane, iż sprawozdawca rozpatrujący wniosek o uchylenie immunitetu pierwszego skarżącego został wyznaczony zgodnie z kolejnością ustaloną między grupami politycznymi. Skarżący podnoszą jednak, że sprawozdawca ten, również odpowiedzialny za badanie wniosków o uchylenie immunitetu drugiego skarżącego i skarżącej, powinien być wyłączony lub zostać wyłączony ze względu na brak bezstronności.
- 242 W tym względzie, po pierwsze, należy przypomnieć polityczny charakter decyzji, w drodze których Parlament rozstrzyga wnioski o uchylenie immunitetu (zob. pkt 225 powyżej).
- 243 Należy również zauważyć, że etap badania wniosku o uchylenie immunitetu jest prowadzony przez komisję parlamentarną, czyli organ polityczny, którego skład ma na celu, zgodnie z art. 209 regulaminu, odzwierciedlenie pluralizmu istniejącego w Parlamencie, przy czym podział miejsc jest w miarę możliwości proporcjonalny do reprezentacji grup politycznych w Parlamencie. Jak wskazano w pkt 231 powyżej, komisja ta wyznacza spośród swoich członków sprawozdawcę zgodnie z systemem równej rotacji między grupami politycznymi. Wynika z tego, że chociaż rola sprawozdawcy została powierzona posłowi należącemu do danej grupy politycznej, poseł ten działa w ramach komisji, której skład odzwierciedla równowagę grup politycznych w Parlamencie.
- 244 W tym kontekście bezstronność posła biorącego udział w tym etapie badania, takiego jak sprawozdawca, nie może co do zasady być oceniana w świetle jego ideologii politycznej ani w świetle porównania jego ideologii politycznej z ideologią polityczną posła, którego dotyczy wnioski o uchylenie immunitetu. W szczególności przynależność sprawozdawcy do krajowej partii politycznej lub grupy politycznej utworzonej w Parlamencie, bez względu na ich wartości i idee, a nawet przy założeniu, że mogą one wskazywać na sentymenty a priori nieprzychylnie dla sytuacji posła, którego dotyczy wnioski o uchylenie immunitetu, nie ma co do zasady wpływu na ocenę bezstronności sprawozdawcy. W tym względzie orzeczono już, że odmiennosc ideologii politycznej sprawozdawcy i posła, którego dotyczy wnioski o uchylenie immunitetu, nie może sama w sobie mieć negatywnego wpływu na procedurę przyjęcia zaskarżonej decyzji (wyrok z dnia 1 grudnia 2021 r., Jalkh/Parlament, T-230/21, niepublikowany, EU:T:2021:848, pkt 46).
- 245 Wynika z tego, że w niniejszej sprawie przynależność sprawozdawcy do europejskiej grupy politycznej Europejskich Konserwatystów i Reformatorów nie ma co do zasady wpływu na ocenę jego bezstronności.
- 246 Prawdą jest, że w skład tej grupy politycznej wchodzi również posłowie partii politycznej VOX, która, jak zauważył wiceprezes Trybunału w postanowieniu z dnia 24 maja 2022 r., Puigdemont i Casamajó i in./Parlament i Hiszpania [C-629/21 P(R), EU:C:2022:413, pkt 202], znajduje się w bardzo szczególnej sytuacji względem skarżących, ponieważ zainicjowała przedmiotowe postępowanie karne. Jednakże ta szczególna sytuacja dotyczy posłów będących członkami partii politycznej VOX i co do zasady nie może rozciągać się na wszystkich członków grupy politycznej Europejskich Konserwatystów i Reformatorów z tego tylko powodu, że – skoro należą do tej samej grupy – łączą ich sympatie polityczne.
- 247 Po drugie, skarżący utrzymują, że sprawozdawca przewodniczył spotkaniu partii politycznej VOX w Parlamencie, podczas którego poparł hasło „Puigdemont do więzienia”.
- 248 Na wstępie należy stwierdzić, że związane przedstawienie tego zarzutu szczegółowego znajduje się w skardze i że jest on poparty dowodem zawartym we wskazanych załącznikach, a mianowicie linkiem do filmu. W związku z tym, zgodnie z orzecznictwem przytoczonym w pkt 34 powyżej, należy oddalić zarzut niedopuszczalności podniesiony w tym względzie przez Parlament.

- 249 Następnie bezsporne jest, że w ramach swoich funkcji członka Parlamentu sprawozdawca zorganizował i uczestniczył w wydarzeniu, które odbyło się w Parlamencie w dniu 6 marca 2019 r., polegającym na wystąpieniu sekretarza generalnego partii politycznej VOX na temat „Cataluña es España” (Katalonia to Hiszpania). Ten ostatni zakończył swoje przemówienie słowami „Viva España, viva Europa y Puigdemont a prisión” (niech żyje Hiszpania, niech żyje Europa, a Puigdemont do więzienia).
- 250 Po pierwsze, bezsporne jest, że w trakcie tego wydarzenia sprawozdawca nie zabrał głosu. Z nagrania z tego wydarzenia wynika bowiem, że o ile sprawozdawca był obecny przy stole mówców, obok sekretarza generalnego partii VOX i dwóch innych członków Parlamentu, o tyle głos zabrał jedynie sekretarz generalny tej partii.
- 251 Po drugie, organizację takiego wydarzenia można postrzegać jako wyraz poparcia sprawozdawcy dla idei bronionych przez rzeczoną partię polityczną, dotyczących – zważywszy w szczególności na temat wydarzenia – sytuacji politycznej Katalonii, a także jego sprzeciwu wobec poglądów politycznych skarżących. O ile prawdą jest, że czyny zarzucane skarżącym w ramach przedmiotowego postępowania karnego dotyczą sytuacji politycznej w Katalonii w zakresie, w jakim wiążą się one z przyjęciem ustaw wymienionych w pkt 2 powyżej i z przeprowadzeniem referendum w sprawie samostanowienia wspomnianego w tym samym punkcie, o tyle wyrażenie przez posła, przyszłego sprawozdawcę w sprawach uchylecia immunitetu skarżących, jego stanowiska na temat tej sytuacji nie może, z powodów przedstawionych w pkt 244 i 246 powyżej, wystarczyć do wykazania naruszenia zasady bezstronności. Należy dodać, że – jak stwierdzono w pkt 141 powyżej – kwestie, czy czyny zarzucane skarżącym zostały udowodnione, czy uzasadniały one wszczęcie wobec nich postępowania karnego i czy przepisy prawa krajowego ustanawiające przestępstwa, za które skarżący byli ścigani, były właściwe, są odrębne od kwestii ustalenia, czy przesłanki uchylecia immunitetu parlamentarnego na podstawie art. 9 protokołu nr 7 były spełnione w chwili złożenia wniosku. Tymczasem sprawozdawca badał jedynie tę ostatnią kwestię.
- 252 Po trzecie, w replice skarżący podnoszą pewne okoliczności faktyczne zaistniałe po przyjęciu zaskarżonych decyzji, które świadczą o braku bezstronności sprawozdawcy.
- 253 Przede wszystkim należy przypomnieć, że zgodnie z art. 85 § 1 regulaminu postępowania dowody i wnioski dowodowe przedstawia się w ramach pierwszej wymiany pism procesowych. Artykuł 85 § 2 regulaminu postępowania precyzuje, że strony główne mogą przedstawiać na poparcie swojej argumentacji nowe dowody lub wnioski dowodowe w replice i duplice, o ile opóźnienie w ich złożeniu jest uzasadnione.
- 254 W zakresie, w jakim skarżący powołują się na wywiad ze sprawozdawcą w bułgarskiej gazecie, udzielony dzień po przyjęciu zaskarżonych decyzji, a zatem przed wniesieniem skargi, należy zauważyć, że dokument ten został przedstawiony w replice, przy czym skarżący nie usprawiedliwili jego spóźnionego przedstawienia. W związku z tym należy odrzucić ten dowód jako niedopuszczalny, zgodnie z wnioskiem Parlamentu.
- 255 Ponadto różne reakcje partii politycznej VOX wyrażone po dniu przyjęcia zaskarżonych decyzji i dniu wniesienia skargi, w szczególności wyrażenie zadowolenia ze sprawozdania sporządzonego przez sprawozdawcę, nie potwierdzają braku bezstronności sprawozdawcy. To samo dotyczy podnoszonej przez skarżących okoliczności, że na sprawozdawcę nałożono sankcję administracyjną z tytułu zachowania na sali obrad plenarnych w związku z czynami niemającymi związku z niniejszą sprawą.

- 256 Po czwarte, skarżący nie twierdzą, że sprawozdawca znajdował się w sytuacji konfliktu interesów, który zgodnie z art. 3 ust. 1 załącznika I do regulaminu istnieje „w przypadku gdy poseł do Parlamentu Europejskiego ma osobisty interes, który mógłby w sposób niewłaściwy wpłynąć na pełnienie przez niego mandatu poselskiego”. Ogólniej rzecz ujmując, skarżący nie powołują się na żaden osobisty interes sprawozdawcy, który mógłby wpłynąć na jego bezstronność przy wykonywaniu jego obowiązków. Podobnie skarżący nie powołują się na żadne oświadczenie sprawozdawcy, które mogłoby wskazywać na to, że podjął się zadania, mając uprzedzenia o charakterze osobistym, które można oddzielić od jego ideologii politycznej.
- 257 W konsekwencji drugą część zarzutu trzeciego należy oddalić jako bezzasadną.
- W przedmiocie części trzeciej zarzutu trzeciego, opartej na braku bezstronności przewodniczącego Komisji Prawnej*
- 258 Skarżący podnoszą, że przewodniczący Komisji Prawnej nie dawał żadnej gwarancji bezstronności z powodów wskazanych w uwagach przekazanych przez nich tej komisji, znajdujących się w załączniku do skargi. Wyjaśniają oni w szczególności, że przewodniczący tej komisji i krajowa partia polityczna, do której należy, wykazali się wobec nich zacieklą wrogością, prowadząc strategię mającą na celu uniemożliwienie im objęcia mandatu w Parlamencie.
- 259 W tej kwestii z rozważań zawartych w pkt 33–37 powyżej wynika, że argumenty dotyczące braku bezstronności przewodniczącego Komisji Prawnej, które zostały przedstawione jedynie z załącznikami do skargi, a nie figurują wyraźnie w niej samej, należy odrzucić jako niedopuszczalne. Tak jest w przypadku argumentu związanego z jego hiszpańskim obywatelstwem. Jest tak również w przypadku niektórych argumentów dotyczących zarzucanego mu zachowania, jak podnosi Parlament.
- 260 Należy natomiast oddalić zarzut niedopuszczalności podniesiony przez Parlament w zakresie, w jakim jest on skierowany przeciwko argumentowi wspomnianemu w pkt 145 skargi, dotyczącemu podnoszonej wrogości przewodniczącego Komisji Prawnej, wynikającej ze strategii, która miała być realizowana w celu uniemożliwienia skarżącym objęcia mandatu w Parlamencie.
- 261 Argument ten należy jednak oddalić. Z akt sprawy wynika bowiem, że domniemane inicjatywy mające na celu uniemożliwienie skarżącym objęcia mandatu w Parlamencie pochodzą nie od przewodniczącego Komisji Prawnej, lecz od krajowej partii politycznej, do której on należy, która nie jest partią, która wykonywała *actio popularis* w przedmiotowym postępowaniu karnym. Tymczasem z pkt 244 powyżej wynika, że bezstronności przewodniczącego Komisji Prawnej nie można co do zasady oceniać w świetle jego ideologii politycznej, a w szczególności jego przynależności do krajowej partii politycznej.
- 262 W konsekwencji należy oddalić trzecią część zarzutu trzeciego. Ponieważ zarzuty stronniczości podniesione wobec sprawozdawcy i przewodniczącego Komisji Prawnej zostały oddalone, nie ma potrzeby dokonywania oceny czwartej części zarzutu dotyczącej przeszkody, jaką stanowi poufny charakter prac tej komisji dla udowodnienia wpływu ich domniemanej stronniczości na zaskarżone decyzje.
- 263 Z całości powyższych rozważań wynika, że skargę należy oddalić bez konieczności przyjmowania środków organizacji postępowania i środków dowodowych, o które wnieśli skarżący.

W przedmiocie wniosku o otwarcie ustnego etapu postępowania na nowo

- 264 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 21 marca 2023 r. skarżący wnieśli o otwarcie ustnego etapu postępowania na nowo na podstawie art. 113 § 2 lit. c) regulaminu postępowania.
- 265 Na podstawie art. 113 § 2 lit. c) regulaminu postępowania Sąd może postanowić o otwarciu ustnego etapu postępowania na nowo, jeżeli wnosi o to strona główna, powołując się na fakty mogące mieć decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia Sądu, których nie mogła przedstawić przed zamknięciem wspomnianego ustnego etapu.
- 266 Skarżący podnoszą okoliczności faktyczne zaistniałe po zamknięciu ustnego etapu postępowania, które ich zdaniem mają decydujący wpływ, po pierwsze, na ich interes prawny, a po drugie, na zasadność zaskarżonych decyzji.
- 267 Dokładniej rzecz ujmując, po pierwsze, skarżący powołują się na wejście w życie w dniu 12 stycznia 2023 r. Ley Orgánica 14/2022 (ustawy organicznej 14/2022) z dnia 22 grudnia 2022 r. (BOE nr 307 z dnia 23 grudnia 2022 r., s. 1), która zmieniła kodeks karny, w szczególności poprzez usunięcie przestępstwa buntu, za które byli oni ścigani, oraz zmianę przestępstwa polegającego na defraudacji środków publicznych dotyczącego pierwszego i drugiego ze skarżących. Po drugie, powołują się oni na postanowienie z dnia 12 stycznia 2023 r., w którym sędzia śledczy izby karnej Tribunal Supremo (sądu najwyższego) uchylił w szczególności wydane wobec nich europejskie nakazy aresztowania z dni 14 października i 4 listopada 2019 r. Po trzecie, skarżący powołują się na postanowienie Corte d'appello di Cagliari, sezione distaccata di Sassari (sądu apelacyjnego w Cagliari, wydział zamiejscowy w Sassari, Włochy) z dnia 9 marca 2023 r., w którym sąd ten stwierdził uchylenie europejskiego nakazu aresztowania wobec pierwszego wnoszącego odwołanie i w konsekwencji stwierdził zakończenie postępowania w sprawie wykonania tego nakazu. Po czwarte, skarżący powołują się na wyrok z dnia 29 listopada 2022 r., w którym Tribunal Constitucional (trybunał konstytucyjny) oddalił skargę („recurso de amparo”) wniesioną przez pierwszego i drugiego ze skarżących na postanowienie sędziego śledczego izby karnej Tribunal Supremo (sądu najwyższego) z dnia 10 stycznia 2020 r. zawierające wniosek do Parlamentu o uchylenie ich immunitetu.
- 268 W pierwszej kolejności, co się tyczy zachowania ich interesu prawnego, skarżący podnoszą, że zaskarżone decyzje nie mogą już wywoływać skutków prawnych, ponieważ, po pierwsze, mają one jedynie na celu umożliwienie wykonania europejskich nakazów aresztowania, które zostały uchylone, a po drugie, uchylają ich immunitet w związku z postępowaniem karnym dotyczącym domniemanego przestępstwa buntu, które nie figuruje już w kodeksie karnym, oraz domniemanego przestępstwa defraudacji środków publicznych, które zostało istotnie zmienione w tym kodeksie. Skarżący utrzymują jednak, że biorąc pod uwagę skutki wywołane przez zaskarżone decyzje, zachowują oni interes prawny przynajmniej w kontekście odszkodowania. Twierdzą oni w tym względzie, że wyrok stwierdzający nieważność może stanowić formę zadośćuczynienia. Podnoszą oni również ryzyko powtórzenia się niezgodności z prawem, którymi dotknięte są zaskarżone decyzje, ponieważ sędzia śledczy izby karnej Tribunal Supremo (sądu najwyższego) zamierza wydać nowe europejskie nakazy aresztowania.
- 269 W tym względzie Sąd stwierdza, że skarżący wnoszą o otwarcie ustnego etapu postępowania na nowo w celu umożliwienia kontradyktoryjnej debaty na temat utraty przez nich interesu prawnego, podnosząc jednocześnie, że interes ten trwa nadal pomimo podnoszonej bezskuteczności zaskarżonych decyzji. Zresztą ani Parlament, ani Królestwo Hiszpanii nie złożyły do Sądu wniosku o umorzenie postępowania, podczas gdy taki wniosek można złożyć na każdym

etapie postępowania (postanowienie z dnia 25 października 2019 r., *Le Pen/Parlament*, T-211/19, niepublikowane, EU:T:2019:776, pkt 14). W tym kontekście i w świetle okoliczności niniejszej sprawy Sąd uważa, że przedstawione przez skarżących dowody dotyczące ich interesu prawnego nie mogą mieć decydującego wpływu na orzeczenie Sądu w rozumieniu art. 113 § 2 lit. c) regulaminu postępowania.

- 270 W drugiej kolejności należy zauważyć, że nowe okoliczności faktyczne, na które powołują się skarżący, również nie mogą mieć decydującego wpływu na istotę skargi.
- 271 W zakresie bowiem, w jakim zgodność z prawem aktu Unii powinna być oceniana na podstawie stanu faktycznego i prawnego istniejącego w chwili przyjęcia tego aktu (zob. wyroki: z dnia 18 lipca 2013 r., *Schindler Holding i in./Komisja*, C-501/11 P, EU:C:2013:522, pkt 31 i przytoczone tam orzecznictwo; z dnia 3 września 2015 r., *Inuit Tapiriit Kanatami i in./Komisja*, C-398/13 P, EU:C:2015:535, pkt 22 i przytoczone tam orzecznictwo) oraz w jakim do Parlamentu, który rozpatruje wniosek o uchylenie immunitetu, nie należy ocena odpowiedniego charakteru przepisów prawa krajowego ustanawiających zarzucane naruszenie (zob. pkt 180 powyżej) zmiana kodeksu karnego po wydaniu zaskarżonych decyzji nie ma wpływu na badanie ich zgodności z prawem. To samo dotyczy, po pierwsze, postanowienia sędziego śledczego Tribunal Supremo (sądu najwyższego) z dnia 12 stycznia 2023 r., którego ostateczny charakter nie został zresztą wykazany, ponieważ ma ono na celu wyciągnięcie konsekwencji ze zmiany wspomnianego kodeksu karnego, a po drugie, postanowienia Corte d'appello di Cagliari, sezione distaccata di Sassari (sądu apelacyjnego w Cagliari, wydział zamiejscowy w Sassari) z dnia 9 marca 2023 r., w którym sąd ten sam w istocie wyciągnął konsekwencje z uchylenia, na mocy ww. postanowienia z dnia 12 stycznia 2023 r., europejskiego nakazu aresztowania dotyczącego pierwszego wnoszącego odwołanie.
- 272 Co się tyczy wyroku Tribunal Constitucional (trybunału konstytucyjnego) z dnia 29 listopada 2022 r., skarżący podnoszą zasadniczo, że potwierdza on argumentację, którą przedstawili już na poparcie zarzutu drugiego w związku z wyrokiem z dnia 19 grudnia 2018 r., *Berlusconi i Fininvest* (C-219/17, EU:C:2018:1023). W związku z tym nie można uznać, że ów wyrok Tribunal Constitucional (trybunału konstytucyjnego) może mieć decydujący wpływ na orzeczenie Sądu. W każdym razie okoliczność, że we wspomnianym wyroku Tribunal Constitucional (trybunał konstytucyjny) wskazał, iż to do Sądu należy orzeczenie w niniejszym postępowaniu w przedmiocie zgodności z prawem zaskarżonych decyzji, nie może podważyć wniosku przedstawionego w pkt 88 powyżej, zgodnie z którym Parlament nie był zobowiązany do dokonania oceny zgodności z prawem Unii hiszpańskiego orzecznictwa dotyczącego organu właściwego do złożenia wniosku o uchylenie immunitetu pośła do Parlamentu Europejskiego wybranego z Królestwa Hiszpanii.
- 273 Wniosek skarżących o otwarcie ustnego etapu postępowania na nowo należy zatem oddalić.

W przedmiocie kosztów

- 274 Zgodnie z art. 134 § 1 regulaminu postępowania kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ skarżący przegrali sprawę, zgodnie z żądaniem Parlamentu należy obciążyć ich własnymi kosztami oraz kosztami poniesionymi przez Parlament w postępowaniu w niniejszej sprawie oraz w sprawach T-272/21 R i T-272/21 R II.

275 Na podstawie art. 138 § 1 regulaminu postępowania Królestwo Hiszpanii pokrywa własne koszty, w tym koszty poniesione w sprawie T-272/21 R II.

Z powyższych względów

SĄD (szósta izba w składzie powiększonym)

orzeka, co następuje:

- 1) **Skarga zostaje oddalona.**
- 2) **Carles Puigdemont i Casamajó, Antoni Comín i Oliveres oraz Clara Ponsatí i Obiols pokrywają własne koszty oraz koszty poniesione przez Parlament Europejski, w tym koszty poniesione w sprawach T-272/21 R i T-272/21 R II.**
- 3) **Królestwo Hiszpanii pokrywa własne koszty, w tym koszty poniesione w sprawie T-272/21 R II.**

Marcoulli

Frimodt Nielsen

Kanninen

Schwarcz

Norkus

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 5 lipca 2023 r.

Podpisy

Spis treści

Okoliczności powstania sporu	2
Żądania stron	4
Co do prawa	4
W przedmiocie dopuszczalności odesłań do załączników	5
Co do istoty	6
Ramy prawne	6
– Prawo Unii	6
– Prawo hiszpańskie	8
W przedmiocie zarzutu pierwszego, dotyczącego niewystarczającego uzasadnienia zaskarżonych decyzji	10
W przedmiocie zarzutu drugiego, dotyczącego braku kompetencji organu krajowego, który wydał i przekazał Parlamentowi wnioski o uchylenie immunitetu skarżących	13
W przedmiocie zarzutu piątego, dotyczącego naruszenia zasad pewności prawa i lojalnej współpracy, prawa do skutecznej ochrony sądowej i prawa do obrony – z powodu braku jasności zaskarżonych decyzji	16
– W przedmiocie pierwszego zarzutu szczegółowego, opartego na braku jasności zaskarżonych decyzji co do postępowań, których dotyczy uchylenie immunitetu	17
– W przedmiocie drugiego zarzutu szczegółowego, dotyczącego braku jasności zaskarżonych decyzji co do charakteru środków, jakie mogą zostać przyjęte w ramach wykonania europejskich nakazów aresztowania	18
W przedmiocie zarzutu szóstego w zakresie, w jakim dotyczy on naruszenia art. 343 TFUE, art. 9 protokołu nr 7 i art. 5 ust. 2 regulaminu Parlamentu, a także niektórych praw podstawowych skarżących	20
– W przedmiocie zarzucanego naruszenia art. 343 TFUE, art. 9 protokołu nr 7 i art. 5 ust. 2 regulaminu	21
– W przedmiocie niezgodnej z prawem ingerencji w prawa podstawowe skarżących	23
W przedmiocie zarzutu szóstego w zakresie, w jakim dotyczy on błędów w ustaleniach faktycznych i naruszeń prawa, jakimi obarczone jest rozpatrzenie przez Parlament fumus persecutionis, oraz w przedmiocie zarzutu siódmego, dotyczącego naruszenia zasad dobrej administracji i równego traktowania oraz oczywistych błędów popełnionych przez Parlament przy ocenie fumus persecutionis	25
– W przedmiocie zarzucanych naruszeń prawa i błędów w ustaleniach faktycznych przy badaniu przez Parlament fumus persecutionis	25

– W przedmiocie naruszenia zasad dobrej administracji i równości traktowania	27
– W przedmiocie podnoszonych oczywistych błędów popełnionych w ocenie fumus persecutionis	29
W przedmiocie zarzutu ósmego, dotyczącego naruszenia zasad dobrej administracji i równości traktowania w zakresie, w jakim Parlament odmówił zastosowania przepisów art. 9 ust. 7 regulaminu	32
W przedmiocie zarzutu czwartego, dotyczącego zasadniczo naruszenia prawa do bycia wysłuchanym	33
– W przedmiocie części pierwszej, opartej na braku dostępu skarżących do trzech dokumentów	34
– W przedmiocie części drugiej, opartej na naruszeniu prawa do udzielenia wyjaśnień podczas wysłuchania skarżących	35
W przedmiocie zarzutu trzeciego, dotyczącego naruszenia zasady bezstronności	36
– W przedmiocie części pierwszej, opartej na wyznaczeniu jednego sprawozdawcy dla trzech spraw	37
– W przedmiocie części drugiej, opartej na braku bezstronności sprawozdawcy	39
– W przedmiocie części trzeciej, opartej na braku bezstronności przewodniczącego Komisji Prawnej	42
W przedmiocie wniosku o otwarcie ustnego etapu postępowania na nowo	43
W przedmiocie kosztów	44